MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1941. JUNIUS 25. — I. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

A SZOVJET HATÁRON

ÁRA: 20 fillér

HADTÖRTÉNELMI INTÉZET KÖNYVTÁRA

Kán riadó a tengerparton.

Finnország szépsége...

FINNORSZÁG UJ SZABADSÁGHARCA

A HŐSI TESTVÉRNÉP GYÖNYÖRŰ ORSZÁGA EGYETLEN FEGYVERES TÁBOR! Talpra ugrott a megsebzett finn oroszlán. A dicső harcok emléke lángoló öntudatban ég s Suomi csonka határain már dörögnek az ágyúk. A finn nép férfias egységben fordult szembe az új veszedelmekkel s nagy vezére napok alatt mozgósította az ország minden erejét. Finnország megmutatta a világ csodálatára, hadseregének szívós, kitartó bátorságát, amikor egyedül, elhagyottan, hazug igéretekkel terhelten szállott szembe óriás ellenfelével. Anglia harcra biztatta a finneket s csúfosan cserbenhagyta őket. Finnország kisebb lett, de a békekötés nem csorbította meg becsületét és öntudatát. A hit, a népi erő és a szabadságszeretet igazságot szolgáltat Finnországnak!

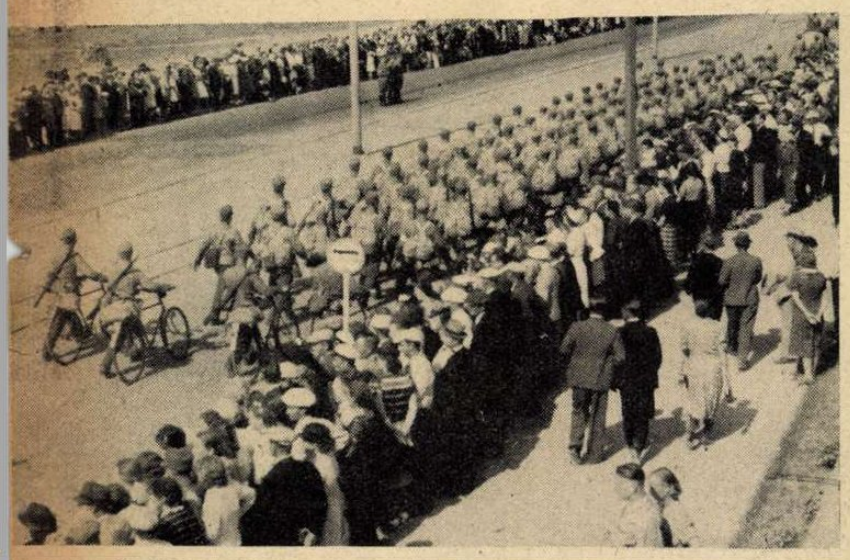

Nyári napsütésben indulnak a katonák a határokra.

Mannerheim marsall, tábornokaival.

Suomi hőse: Gustaf Mannerheim.

Biciklis járőr a szovjet-határ mentén.

Fiatal finn gyalogosok.

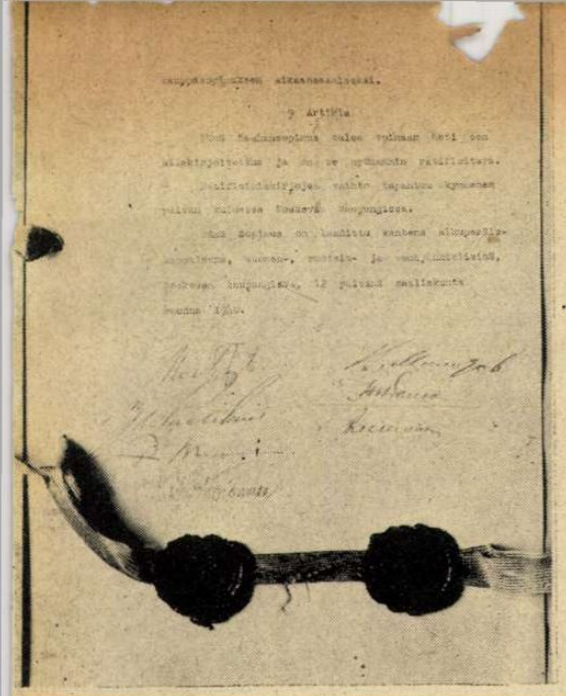

Az 1940. március 12-iki finn-orosz békeokmány utolsó oldala, Risto Rijti, Paasikivi, Molotov és Isdanow aláírásaival...

Helsinki látképe.

Felrepül a finn hadilobogó!

Magyar gémeskút Kemi vidékén...

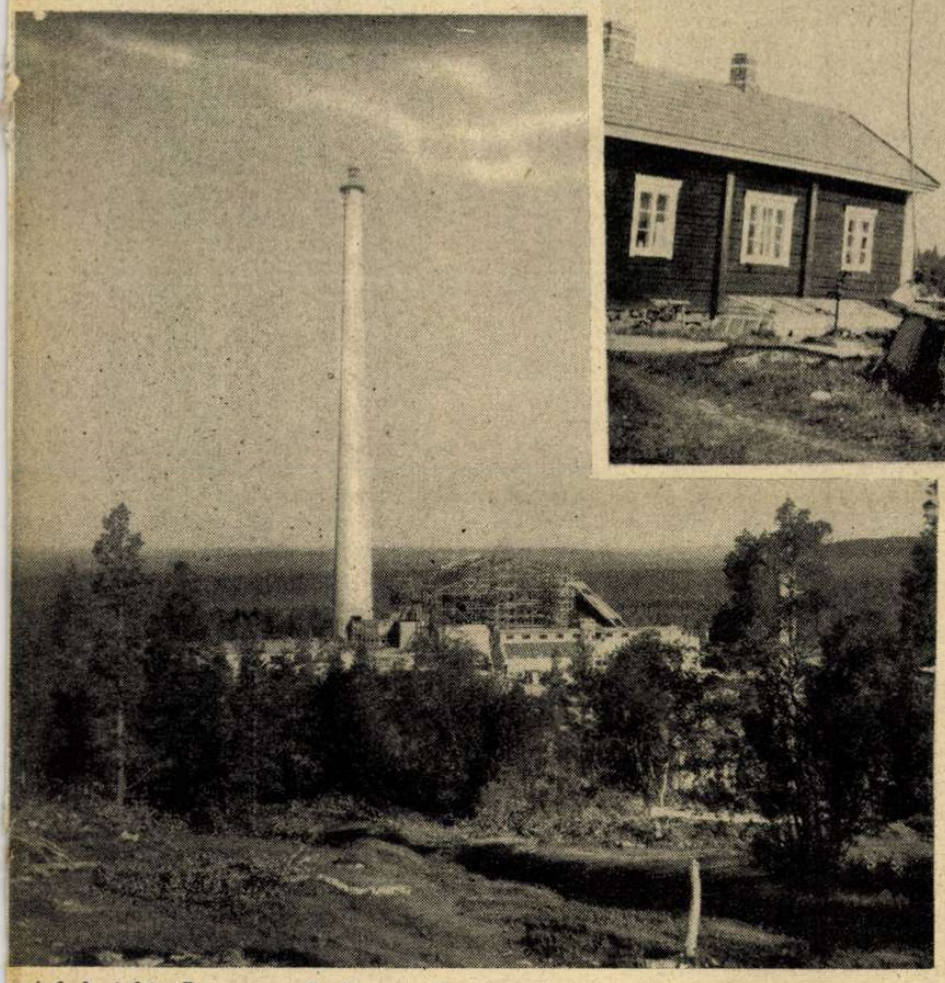

A kolosjoki «Petsamo-művek». Anglia és Oroszország közös vágya volt a dúsgazdag nikkelterületek elfoglalása.

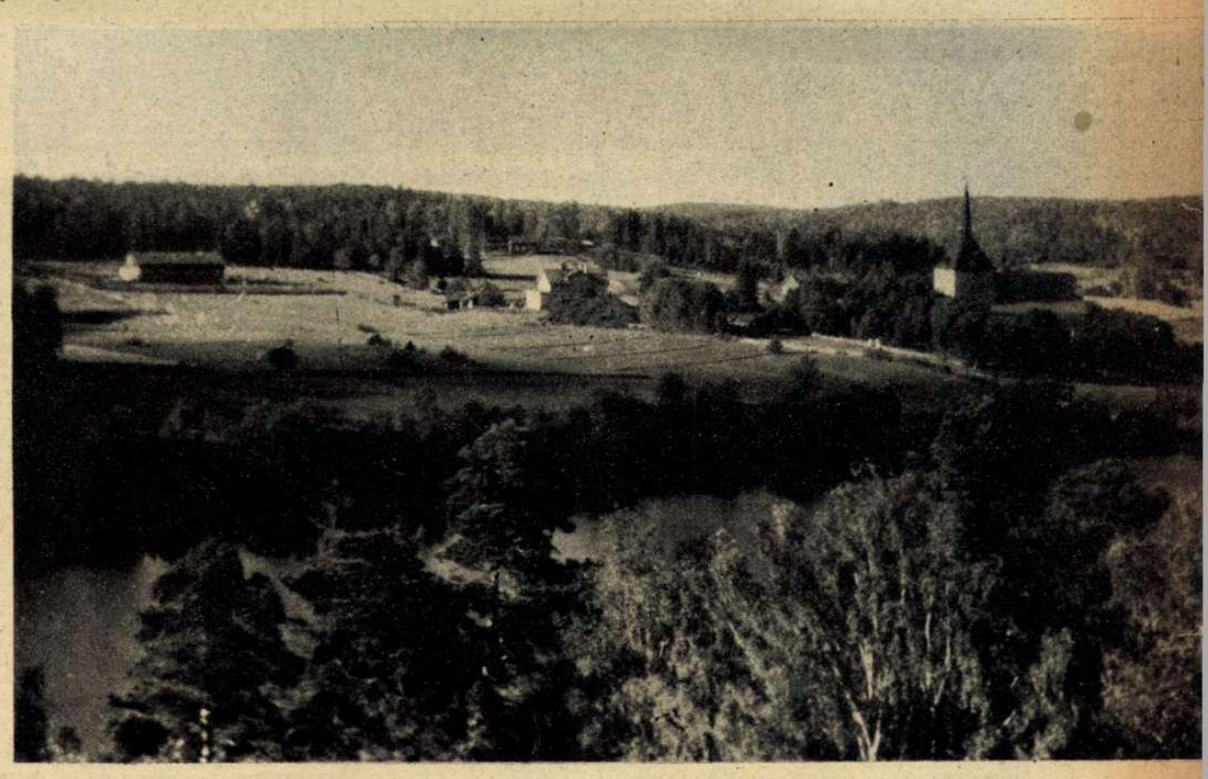

A veszélyeztett Aland-szigeten

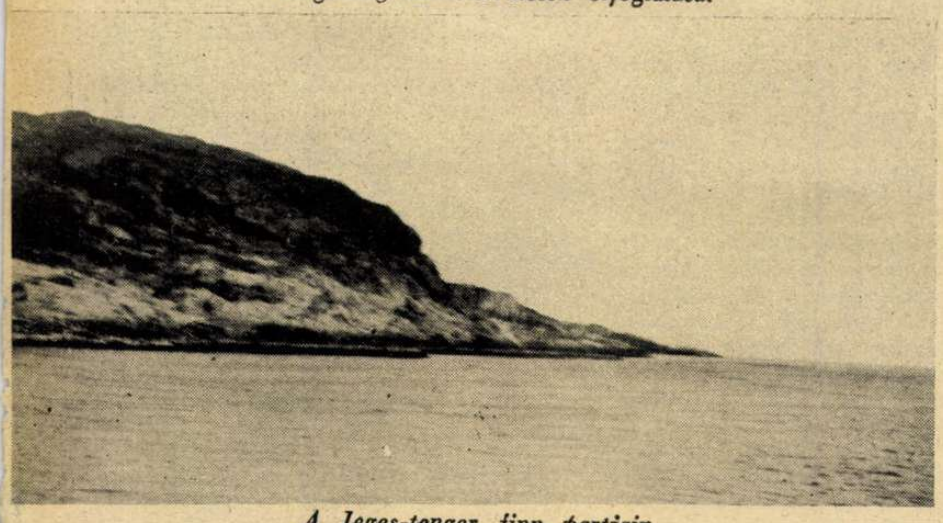

A Jeges-tenger finn partjain.

A tundra, a rénszarvasok hazája: Elhagyott lapp falu.

A Romanovok kincse.

Regények és detektívtörténetek érdekességével vetekedik a Romanow-család és egy párisi bank ötmilliárd aranyfrankos befejezetlen pöre, amelynek előzményei visszanyúlnak az orosz forradalom kirobbanásának véres napjaiba.

II. Miklós cár még a forradalom kitörése előtt, hű embereinek figyelmeztetése és talán valami előre megsejtett tragédia hatása alatt, egy párisi banknál hatalmas értékeket helyezett letétbe. A betét névre szólt, azzal a megjegyzéssel, hogy csak a betevő, vagy közvetlen örököse veheti át. Nyilván arra számított a szomorú végzetű uralkodó, hogy ha trónja meg is dől, baráti országban, jelentékeny vagyon birtokában biztosítani tudja családja életét.

1918 április 26-án bejárta a világot a hír, hogy az orosz cárt és családját Tobolszkban erős őrizet alatt tartják a forradalmárok, majd jelentés érkezett, hogy Jekaterinburgba szállították őket katonai fedezet alatt.

A külföldi nagyhatalmak képviselői jegyzékeket intéztek a szovjettanácshoz, amelyekben kérték, hogy ha a cárt nem is, de legalább gyermekeit bocsássák szabadon.

— A szovjettanács csak a cárt és cárnét tartja őrizetben, — felelték illetékes helyen. — A gyermekek saját kívánságukra vannak szüleik mellett. Vajjon meg lehetne-e tiltani erőszakkal a gyermekek és szülők együttélését ilyen helyzetben?

Jekaterinburgban valóban valamennyi gyermek együtt volt a cári párral: a trónörökös és a négy leány, valamint kíséretükben Esdotkin dr., egy inas, a szakács és a szobalány. Július 16-ról 17-re virradó éjszaka történt, amikor az ellenforradalmi csapatok gépfegyverei kerepeltek már az utcákon, hogy a cári család valamennyi tagját felriasztotta az őrség, a ház pincéjébe vezette őket. Egy Jurowski nevű katona közölte velük, hogy felsőbb parancsra valamennyiüket kivégzik. A cári család tagjai keresztet vetettek... Jurowski kezében feldörrent a pisztoly, a cár halálos sebbel, mellére szorított kézzel zuhant földre. Géppisztolyok munkája siettette a hozzátartozókat a családfő után, virradatra nem maradt élő fogoly Jipatiev mérnök jekaterinburgi házában! A távozó terroristák kézigránátokat dobáltak még be az ablakokon át. Romok és holttestek egybeszakadtak...

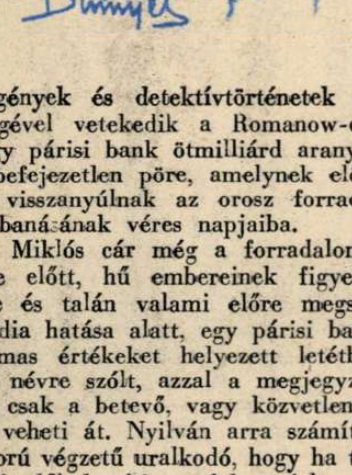

Másnap a cári család földi maradványait a húsz versztnyire fekvő *Négytestvér* bányában földelték el. Az exhumálás alkalmával a fejek nem kerültek elő, a tetemek személyazonosságát soha sem lehetett pontosan megállapítani még azt sem, hogy hányan voltak. *Nem találtak semmi olyat, ami fel é lenül bizonyította volna, hogy a tetemek azonosak a cári család tagjaival, ezzel szemben azonban a feltevésnek sem szól ellene semmi, — tehát a kérdés jogilag eldöntetlen maradt, — talán örökre...*

Találtak többek között egy levágott női ujjat, amelynek jól manikürözött körmei alapján vélték megállapítani, hogy a cárnéé volt és gyűrűje miatt csonkították meg.

A talált tetemrészeket egy koporsóban pecsételték le, másik koporsóba kerültek a sírban talált tárgyak és azok a holmik, amelyeket a cár fogolytársai és a város lakói gyüjtöttek össze, mint II. Miklós családjának tulajdonát. A két lezárt koporsót *Janin* francia tábornok szállíttatta Párisba és tartalmukról így nyilatkozott:

— A vizsgálat megállapítása szerint a két láda tartalma háromszáztizenegy kü-

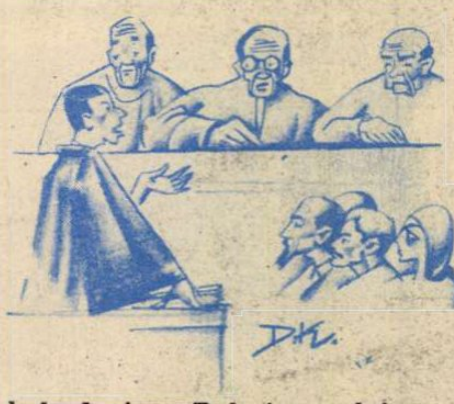

lönböző tárgy. Emberi maradvány ezek közül körülbelül harminc megszenesedett csont, kevés hús, valami haj és egy levágott ujj, amely valószínűleg a cárnéé volt. Voltak ezeken kívül ékszertöredékek, néhány ikon, elszakított ruhadarab és lábbeli, kapcsok, cipőgombok, a cárevics övének darabja, véres bársony és sok revolvergolyó, stb... Hozzátartozik még a pontos jelentéshez, hogy a maradványok között fogak nem voltak, mert a fejeket különválasztották és azok eltűntek...

A cári család tehát a megállapítások szerint kipusztult, a hatalmas vagyon pedig ott volt a párisi bankházban.

A Romanow-család megmenekült tagjai párisi tartózkodásuk alatt ügyvédtől ügyvédhez jártak, hogy szerintük jogos vagyonukhoz hozzájuthassanak. *A bank jogászai azonban kitartottak amellett, hogy nincs bizonyíték arra, hogy a cári család minden tagja elpusztult.*

Hosszú pereskedési folyamat indult meg az ötmilliárd aranyfrankért és látszólag már a bank hátrányára alakult a peres ügy, amikor egy bukaresti lapban érdekes hír jelent meg:

«Egy orosz származású nő azt állítja, hogy ő a kivégzett cár leánya, Anasztázia főhercegnő.»

Nagy felkészültséggel megindult a nyomozás a hirtelen felbukkanó lány kilétének megállapítására, miközben a rejtélyes leány súlyos idegláz ban feküdt és egy menekült orosz katona gondozta. Anasztázia főhercegnő ügye hónapokig volt hálás cikktéma, tudósok vitatkoztak felette s hatalmas aktahalmok nőttek ügyében. A beteg leányt Berlinbe szállították. Amikor már csaknem megoldották a rejtélyt, amikor elég hatásosnak látszottak a

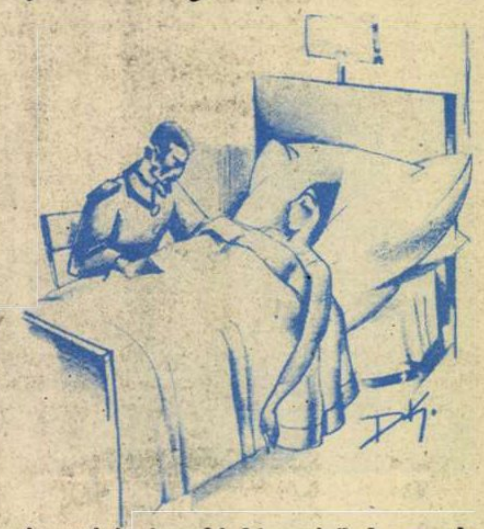

származását igazoló bizonyítékok — *eltűnt a főhercegnő!* Berlin egész rendőrsége nyomozott utána, amíg egy napon vízből fogták ki. Ungyilkos akart lenni és tettét követő néhány nap alatt meg is halt egy közkórházban, *még halálos ágyán is azt erősitgetve, hogy ő II. Miklós cár leánya.*

Anasztázia halála után rövid idővel *egy másik nő jelentkezett azzal, hogy ő pedig a cár kisebbik lánya, Tatjána főhercegnő.* Belgrádban tűnt fel, titkárja, Krassovski dr., néhai katonaorvos kíséretében, nyilatkozni azonban kizárólag a rendőrség előtt akart. Hosszadalmas eljárás után arra a meggyőződésre jutottak, hogy az állítólagos hercegnő *szélhámos és kitiltották az ország területéről.* Döntő bizonyítékot sem mellette, sem ellene nem tudtak felmutatni, a vallomások ellentmondók voltak és tulságosan fontos szerepet játszott az a döntőnek magyarozott kérdés, hogy Jipatjev mérnök jekaterinburgi házában volt-e villanyvezeték, vagy pedig csak gyertyafény mellett végezték ki a cári családot — ahogyan Tatjána «hercegnő» állította. *Tatjána egyébként később felesége lett Krassovskinak és Varsóban telepedett le.*

Izgalmas hajsza folyt ezalatt a hatalmas vagyonért, amely nyugodtan pihent a bank páncélszekrényében. A bírósági aktáik, bizonyítékok, keresetek, szakvélemények, jegyzőkönyvek már hegymagasságú halmokra nőttek, de döntő bizonyítékot még mindig nem tudott sem az alperes, sem a felperes felmutatni. Nemcsak a bank nem akarta a betétet kifizetni, hanem a pereskedők sem tudták eldönteni: ki tehát a jogos örökös, hiszen a Romanow-család megmaradt tagjai még a trónörökös személyére nézve sem tudtak megegyezésre jutni. *Széltében azt suttogják Párisban, hogy az érdekelt bank béret fel állandóan álhercegnőket, elhúzni a pert s bizonytalanná tenni az igényt...*

Örökös viták, perek és ügyvédek között szórták a pénzt a cári család megmaradt tagjai, bízván abban, hogy *az örökség kifizetésekor úgyis busásan megtérül minden kiadásuk.*

Végül úgy látszott már, hogy legalább a jogos örökös személyében megegyeznek a követelők, amennyiben Ciryll főherceget, III. Sándor cár legifjabb testvéröccsét kikiáltották minden oroszok cárjának. Ez az ember volt a cári család tagjai közül talán az egyetlen, *aki már a forradalom előtt is kalandos életet élt, csodával határos szerencsével menekült meg a Perpetlovski orosz csatacirkálóról, amelyet a japánok Port-Arthurnál elsüllyesztettek.* Menekülése után a cári udvar legkedveltebb tagja volt, amíg kegyvesztetté lett a Szász-Koburg hercegnővel kötött házassága következtében. *A hercegnő ugyanis miatta vált el férjétől és a vallásos Oroszország, a szigorú III. Sándor cár ezt nem tudta megbocsátani.*

Az országnélküli cár ezután haláláig hűséges osztályosa lett földönfutó népének. Még halálos ágyán is azt követelte fiától, hogy ha jobb sorsra jut, kedves emberein segítsen legelőször. Ezerszám kapta a panaszos leveleket a világ minden részéből ő, a trónnélküli fejedelem, aki nem sokkal különb életet élt, mint alattvalói, akik rajongva szerették.

Halála után ismét kitört a viszály, két pártra szakadt a világon élő menekült oroszok tömege. Egyik párt azt hangoztatta, hogy a trónt a törvényes fiúnak kell örökölnie, így írják elő a szokásjog és a császári ház törvényei. A másik párt azzal érvelt, hogy nem lehet cár olyan ember, aki Moszkva utcáin vörös kokárdával tüntetett a vörösök mellett, azonkívül vallási okból sem lehet uralkodó, mert anyja protestáns volt és ez merőben ellenkezik az orosz vallás szabályaival. Ez a párt *Dimitrij főherceget jelölte,* aki saját bevallása szerint részes volt Rasputin halálában.

A pártoskodók között döntött a Romanow-család s párisi nagygyűlésén Vladimir herceget ismerte el a ház fejének és neki szavazták meg a minden oroszok cárja címet is.

II. Miklós cár csodálatos örökségét azonban ő sem kapta meg. Hiába vonultatta fel a legjobb ügyvédeket, a bank tiltakozott a kifizetés ellen, azzal érvelve, hogy Vladimir herceg annyira távoli rokonság, hogy nem is jöhet számításba. Viszont mint cár sem örökölhet, mert a betét névre szól és pedig úgy, hogy azt csak maga a betevő, vagy csak annak közvetlen örököse veheti át és nem száll át a ranggal együtt.

Lehet, hogy a háború következtében szünetelő pereskedésnek még folytatása lesz, lehet, hogy meglepetések adódnak ebben a furcsa ügyben, amely mind jogi, mind általános emberi szempontból egyedülálló.

Nagy nemzetközi jogászok állítása szerint az ötmilliárd frankot az orosz cári család tagjainak már két évtizeddel ezelőtt ki kellett volna, hogy fizesse a párisi bank, mert a cári rendelkezés lényege, célja, szándéka, az előreláthatatlan bonyodalmak leszámításával is *világos volt és határozott...* Külügyminisztériumok, diplomaták, nagy politikusok, pénzemberek, jogtudósok, kijárók, ügynökök és szerződtetett zavartkeltő kalandorok hullámoztatták a nagy pert jobbra és balra s a nagy hadjáratban győzött a pénz, a bank... Győzelme azonban csak elméleti sikert ragyogtat a hallatlan ügyességgel és ravaszsággal dolgozó bankárok fölött, mert meglódultak a világesemények, országok, birodalmak, pénzrendszerek sodródtak pusztító válságba s a szétfoszlott ötmilliárd frank körül, csak a semmiért folytatott küzdelem emléke örvénylik késői legendákba...

SZOVJETOROSZORSZÁG

IRTA: RAJNISS FERENC

Nincs semmi túlzás abban az állításban, hogy az orosz határ 3000 kilométeres vonalán a világtörténelem legnagyobb háborúja indult meg, kimérni évszázadokra vérrel és vassal az emberi kultúra keresztútjait. Régi érzésünk, hogy az 1939-ben kirobbant fegyveres európai mérkőzés a hatalmi és a társadalmi viszonyok egyetlen körét sem hagyja érintetlenül. A szörnyű tusakodásban felszakadnak az emberiség fájó sebei. Minden baj, ellentét és feszültség a felszínre tör s a gondosan rejtegetett válságok is a háború örvényébe sodródnak. Négy égtáj felé, öt világrészen át rohan, terjed a láz, belemar az idegekbe, birodalmak, országok, népek és rendszerek szervezetét tépi, szaggatja tomboló

Zsidónegyed Ukrajnában.

erővel s csak a visszatérő egészségben pihen majd el, ha az emberiség a nagy próba tüzében igazságait hozzákovácsolja korunk törvényeihez...

Évszázadok is csak nagyníha termelnek ilyen mélyreható átformálódást! Megingott a szilárdnak vélt talaj, régi tartóoszlopok zuhannak a mélybe, új erők boltozata épül, távoli lesz a közelmult, modernnek mondott eszmék szétporlanak, reakció lesz a mult üldözéséből s az új gondolatok rabszolgái fellázadnak a jelen ellen. Egyensúlyra törekszik az intézményekbe épített sokféle szélsőség s az alkalmazkodás és kiegyenlítődés szabályait a hadak útján írják a seregek. *A katona lett a béke utolsó reménye és a békeszólam a háború bujtogatója... Életet veszt, aki csak élni akar s halhatatlanság lesz a jutalma a halálraszánt nemzeteknek!*

Vagy így, vagy úgy: — de ideje érkezett a választásnak és a döntésnek. *Egy a válság és csak egy lehet a megoldás.* Erre a végszükségre a villám fényét sugározta rá — az orosz-német háború.

***

Szovjetoroszország... Nem tudok megmenekülni ezekben a lélegzetet elállító napokban az egyéni emlékektől és benyomásoktól. *Ott éltem hosszú évekig.* Látom ma is a forradalmat, szikrázó fehér haván Szibériának, hullámain a Volga vizének, a végtelen déli síkokon, Szentpétervár és Moszkva utcáin, kínai, mongol, tatár és szőkén-orosz arcokon, 12.000 kilométeres vak bujdosás, szökés, fáradt és reménytelen csatangolás soha el nem felejthető, igaz filmjén át. A halottak tízezreit láttam s százezrek leírhatatlan szenvedését, járványok, betegségek barbár pusztítását, kóborló árvák ártatlan falkáját, ellenforradalmárok kivégzését, orosz muzsikok alázatos és utolsó leborulását az ikon előtt, grófok, hercegek, kormányzók, milliomosok s burzsujnak elkeresztelt szegény emberek összeomlását a vörös viharban... Voltam munkás, kényszersírású, szökevény, bujdosó tisztek barátja s halálra ítélt rab két keserves esztendeig, hősök és rablógyilkosok fantasztikus társaságában, megismerni akaratlanul s betegre gyötört testtel és lélekkel az élet, a történelem minden magasságát és pokoli mélységét.

Nem könyvből tanultam az orosz kommunizmust s nem vezetett gyűlölet soha a megellenzésében. *Mérhetetlenül pazarlónak ítéltem meg az egész rendszert: pazarlásnak a vérrel, a tudással, a szeretettel, a közös emberi vagyonnal s mindennel, ami a kultúrát hordozza.* Nem volt forradalom, csak lázadás az orosz kommunizmus s ezt a kezdeti gyöngeséget méregnek hordozta magában még akkor is, amikor leküzdeni komolyan megpróbálta. Az orosz nép ősi jószíve, álmodozó, barátságos hajlama s puhaságokba ágyazott idegrendszere megkísérelte sokszor Marx ridegen zsidó dogmáját s a reáépített rendszert hozzászelidíteni az orosz élethez, — *sikertelenül*... A nagy birodalom új urai végzetes veszedelmet sejtettek minden kis engedményben s uralmuk sohasem szilárdult meg annyira, hogy fölényes bizakodással nagylelkűek lehessenek. A természetellenes elvi alapokon gombamódra épültek fel a nemzetközi és az orosz állami szervezetek s amikor már túlságosra feszült a belső ellentét, beállították az államügyészségi kaszást a fejek szabványos megrövidítésére... *A rendszeresen visszatérő «tisztogatások»-ért Szovjetoroszország politikai és gazdasági szerkezetének összecsiszolhatatlan, de mindenáron egybetartott alkatrészei felelősek.* Amikor az orosz kommunizmus áttért, még Lenin uralma alatt, az *új ökonomiai kurzusra,* a propagandaiskolát végzett kommunisták ezreit kellett becsukatni, mert azt szavalták, ami hivatalosan tegnap volt igaz... Nem könnyű dolog a gyors átállás, az állam süllyedő hajójának egyik oldaláról a másikra. Hol a Komintern győz, — a III. Internacionálé, — hol a központi orosz állameszme. Egyszer a nemzetközi forradalom, máskor a «szovjethazafiság» kerekedik felül s a változás áldozatokat követel. *Az emberanyagból telik az áldozatra.* Milliók barbár elvesztegetésén túl, egy félelmetes és egyedülálló biológiai forradalomban, *az orosz birodalom népe 1914 és 1940 között 120 millióról közel 180 millióra szaporodott! Ez a biológiai áradat önmagában elegendő szétrepeszteni a merev és hajlíthatatlan szovjetformát.*

***

Az új világot kereső európai népek őszinte megértéssel fogadták a háború elején a német-orosz megnemtámadási szerződés hírét s az általános öröm és nyugalom mély lelki forrásokból táplálkozott. Megvolt a hajlandóság a kommunizmus közelmultjának tökéletes elfeledésére és a széles világnézeti szakadékok áthidalására, abban a reményben, hogy Szovjetoroszország feloldja önszántából belső ellentmondásait s a szociális haladás közös szándékában bajtársi viszonyt épít ki a tengelyhatalmak felé. Németország népe bámulatraméltó fegyelmezettséggel követte vezérét a megbékülés útján s személyi tapasztalatok alapján állíthatom, hogy a viselkedésében nyoma sem volt a hamisságnak és a nyers célszerűségnek. Őszinte békevágy hatotta át a tömegeket, s az értelmiség a választott út kiszélesedését remélte. *Oroszország nagyot nyert elhatározásával: a környező európai népek elfogadták a kiegyezés gondolatát s a közvetlenebb érintkezés gyakorlati eredményekkel biztatta az úttörőket.*

Orosz zsidó.

Nemzetiségi tengerek a Szovjet köztársaságban.

Moszkvai katonabúcsú.

Arra senki sem gondolt természetesen, hogy Oroszország megáll az önként választott úton, vagy éppen lekanyarodik róla! A jóakaratot az az érzés szülte, hogy lassan bár, de következetesen elmélyül a viszony az orosz Tanácsköztársaság és a tengelyhatalmak között s 22 hónap alatt véglegesen tisztázódik az a kérdés, hogy melyik oldalon áll Szovjetoroszország s kit nem támad meg, — a legkedvezőbb körülmények halmozódása esetén sem!

Reális, józan orosz államférfiak nem gondolhatták komolyan azt, hogy Németország átadja Lengyelország felét, elnézi keserűen Finnország megtámadását, a román területek megszerzését, szabadjára enged új orosz területi követeléseket s mindezekre ráadásul még megengedi, hogy Oroszország a legkisebb elkötelezettség nélkül, a határokon összegyüjtött óriási hadsereggel várja a hadikocka perdülését és esetleg a távoli harcokban elfoglalt német birodalom megtámadását!...

A történelmi igazság az, hogy az élet-halál harc idején, a tengelyhatalmak és Oroszország viszonyát *nem lehetett megrögzíteni ott, ahol az oroszok megállottak.* Ha semmi jele sem lett volna a szovjet hajladozó szándékainak, akkor is elkerülhetetlen lett volna a döntés, vagy Németország mellett, vagy ellene, mert a német hadvezetőség nem kockáztathatta meg a teljes német ütőerőt latbavető támadásokat, — *ismeretlen tényezőkkel a háta mögött...* Németország röviden közzéteszi az orosz ellenséges beavatkozások okmánytárát, de minden bizonyíték nélkül is tarthatatlan volt a helyzet, mert Oroszország holtponton akart sokat nyerni a háború derekán s mégtöbbet bárkitől, a háború végefelé...

A tengelyhatalmak hiába remélték a jogos kételyek egyszerű és határozott eloszlatását. Oroszországban nyilvánvalóan újra a régi kétarcúság viaskodott egymással: a világforradalom és az orosz birodalmi érdek reménytelenül csatáztak a színfalak mögött a politikai összeesküvésekben, a világnézeti áramlatokban és a személyi küzdelmekben s az eredmény kifelé a tétlenség volt és a kétfelé ágazó titkos igérgetés. *Hasonló helyzetben Oroszország csak úgy cselekedhetett volna, mint most Németország!* Ebben a tényben rejlik a szovjetdiplomácia igazságos bírálata.

***

Mit remélhet az orosz szovjet ettől a háborútól, amelyet olyan könnyen elkerülhetett volna? Oroszország

Baj van a mótorral?

minden részén a dolgozók milliói búcsúznak családjaiktól. Az orosz repülőgépek sűrű rajokban szállnak a határ felé, habár már a földön is zavar van itt-ott, sokszor a motorral s még több lesz a levegőben... A zsidóság öröme határtalan. A lengyel és ukrán telepeken s a meghagyott ghettókban valóságos nem-

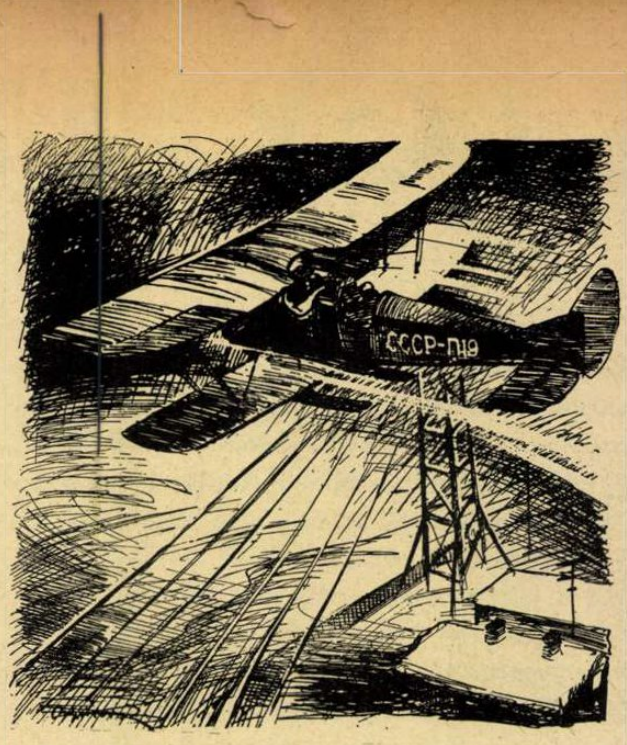

Szovjet repülőgép.

zeti ünnep a háború kezdete, de az ilyen önös boldogság nem tart sokáig. A kolhoz-gazdaságokból bevonul a paraszt s otthon marad a traktornál az asszony, a gyerek és a rekviráló osztag. Oroszország nemzeti termelésének hatalmas hányadát ölte a hadseregbe s az utolsó évet bőven kihasználta a hiányok pótlására. Ha szükséges és ha idő is marad, Oroszország 12 millió katonát rendelhet a vörös zászlók alá; 4—5000 harckocsival és ugyanannyi repülőgéppel indulhat támadásra, de *a megszédítő számokat lecsökkenti a minőség és az utánpótlás oroszországi nehézsége.*

A közlekedési viszonyok, a gyári termelés szétszórtsága és hiányosságai, a közismert szervezetlenség és az orosz nép szociális helyzete együttesen gyöngítik a szovjet harci gépezetét s a napoleoni példa ma már helytelen, mert az orosz hadviselés legfontosabb nyersanyagforrásai és gyártelepei az ellenség légi hatósugarának közelségében zsúfolódnak össze.

A gyors orosz eredmény Németország ellen, még gondolatnak is képtelenség, az elhúzódó háború pedig összetöri a szovjetgazdálkodás agyaglábait s felriasztja a mai Oroszország rémét, — a nemzetiségi kérdést! Gyönge számítással 35 millió ukrán, 17 millió török, 6 millió fehérorosz, 4 millió finn, 2 millió georgiai, másfélmillió örmény és német s milliós törzsei a kaukázusi, a hindu, a mongol, a tatár s nem utolsó sorban a román népnek, lefojtott öntudattal várják a nagy lehetőséget a felszabaduláshoz. Ezek a nemzetiségi tengerek nem olvadtak fel a szovjetben s úgy

ALEGGAZDAGABB TERÜLETEK

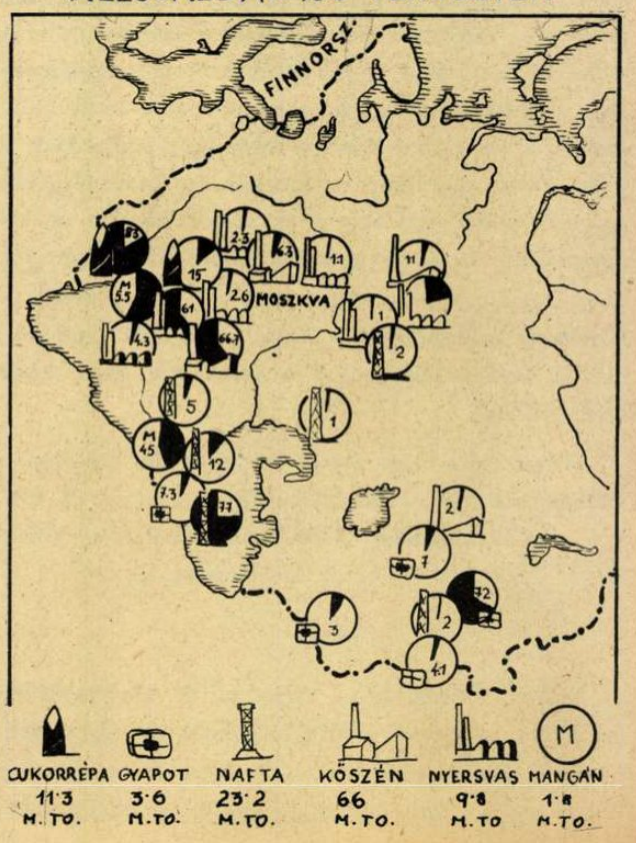

Propaganda Ukrainában. A felírás: «Az imperialista háborút polgárháborúvá változtatjuk át...»

Dimitrov a Komintern nevében úszít Németország és a nemzeti szocializmus ellen.

Komintern izgatás Olaszország és a fasizmus ellen.

otthon, mint külső emigrációkban *évtizedes harcot hullámoznak az orosz partok ellen. Mongolia felől Dzsingisz-Kán emlékét ébresztgetik a Bajkál tó partjáig s az ukrán-fehérorosz nemzeti törekvéseket a Káspi-tenger határolja. A III. Internacionálé gyönge fuvallat lesz a népi és nemzeti ébredés viharában...*

És mégis *a III. Internacionálé győzött,* — Oroszország veszedelme, átka, a keresztény kultúra halálos ellensége, milliónyi élet kegyetlen elrablója! Ki láthat be az orosz intrikák és összeesküvések kúszált szövevényeibe? Ki tudja megmondani, hogy a világforradalom lángját kik élesztgetik Moszkvában? Csak annyit tudunk, hogy *a nagy döntések napjaiban mindig egy maroknyi zsidó és egyéb idegen érdek hálóját húzogató titokzatos banda intézi kedve szerint a szerencsétlen orosz nép ügyeit s vezeti a biztos romlásba a kinseiben és népében gazdag birodalmat.*

A német és olasz nacionalizmus ellen megindított *féktelen propagandát,* a plakátok, röpiratok, füzetek s jelmondatok irányított terjesztését, *az orosz kormány sohasem tudta megakadályozni, tehát képtelen volt ünnepélyes ígéretét betartani!* Diplomaták és politikusok hiába ígértek bármit, — talán a józan ész komolyságával, — mert a hátuk mögött felcsapott állandóan a felelőtlenül meggyullasztott vörös tűz a III. Internacionálé környékén. *Emigránsok, zsidók, megvett ügynökök s a pánszláv gondolat félőrültjei szövetkeztek rejtett uralomra Marx miazmás, Leber dogmái mögött s jaj volt annak, aki szembeszállott ezekkel a politikai szegénylegényekkel.*

Ez az összetanult társaság teremtette meg az orosz parasztságból *a világ legnagyobb fegyenctelepét,* nem a forradalom kezdetén, hanem *1926—1936 között, amikor 30 millió holtra szenvedtetett lelket tereltek be a kollektiv farm rablógazdálkodásába!* Nyolc millió parasztgazdaságot szűntettek még, hogy elszámolatlanul vehessék el a föld népétől keservesen megszolgált terményeit.

S mi volt az eredménye az embertelen szenvedéseknek? A nagy arányok megszédítik a laikusokat, de de a színtiszta igazság az, hogy *fejkvóta arányában,* — ami az egyetlen helyes összehasonlítási alap, — *Oroszországban van a legkevesebb vasútvonal, kövezett út, ló. elektromosság, automobil, lakható épület, vas, acél, szén és szövet!* Az orosz papírgyártás fejenként 4 kg. Németországban 47 kilogramm!... Az orosz mezőgazdaság holdanként negyed annyit sem termel, mint a német gazda, soványabb földön.

Megváltónak fogja üdvözölni az orosz nép azt a hódítót, aki kiszabadítja őt a kolhozokból s visszaállítja a szabad parasztság rendjét az állami traktoroknak bérbeadott dús síkságokon!

***

A világháború folyamán *1917 április 9-én Leni és társai* aláírtak egy megegyezést, Németországon keresztül történő hazaszállításukra. *Ezen a napon született meg a mai Oroszország, amelynek megszünését a történelem nagy valószínűséggel 1941 június 22-ére dátumozza...* Fölösleges dolog a második világháború végkimenetelét jósolgatni, mert Szovjetoroszország jelenlegi formájában és uralmi rendszerében *nem érheti meg a békekötést.*

A büszkén hangoztatott proletár-bölcselet erkölcsi halála lenne az angol-szász demokráciákkal való szövetkezés s a tűz és a víz találkozásából a leglelkesebb barátkozással sem kerülhet ki győztesen az orosz tanácsköztársaság.

A szovjet politikai és katonai vezetősége sem lehet egységes a tengelyhatalmakkal szemben elfoglalt álláspontban s bizonyára sokan vannak magas végrehajtó helyeken olyan személyiségek, akik helyesnek és egyedül célravezetőnek tartották az őszinte és fenntartás nélküli tengelybarátságot. *Éppen ezért, az orosz belpolitikában nagy meglepetésekre is számíthatunk.* Még felülkerekedhetik az az irányzat, amely a józan szociális haladás kívánságában és megsegítésében látja a jövendőt s nem a zsidó nemzetköziség nagy játszmájában. Annyi bizonyos, hogy Oroszország nem engedte volna idáig fajulni az ellentéteket, ha nem gyötörné a belső válság s ha a legfőbb vezetőség szilárdan ura lenne a helyzetnek. A világ ámulva értesül a hónapok óta tartó diplomáciai küzdelmekről s dermedten figyeli a gigantikus csatát. *Az orosz nép megmarad s tovább küzd a népek sorában, de a szovjet elmerül belső ellentmondásainak feneketlen, zavaros vizében. A történelem logikája így követeli...*

A kinai kommunizmus népszerűsítése Moszkvában.

Szovjetorosz plakát a «pacifizmus»-ról...

A SZOVJET ÁLLÁSFOGLALÁSA EURÓPA ELLEN

A szovjethadsereg felvonulása Moszkvában, a Vörös-téren.

Dimitrov a világforradalom szükségéről beszél Stalinnak.

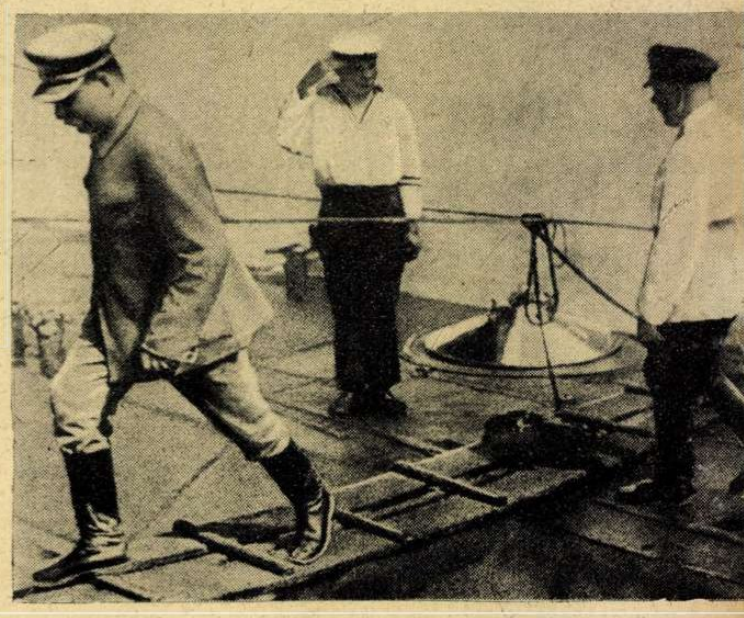

Stalin és Vorosilov meglátogatnak egy tengeralatt járót.

A hadsereg vezérkara Vorosilovval. A jobbszélen álló Gamarnik tábornokot kivégezték.

Nehéz bombázók.

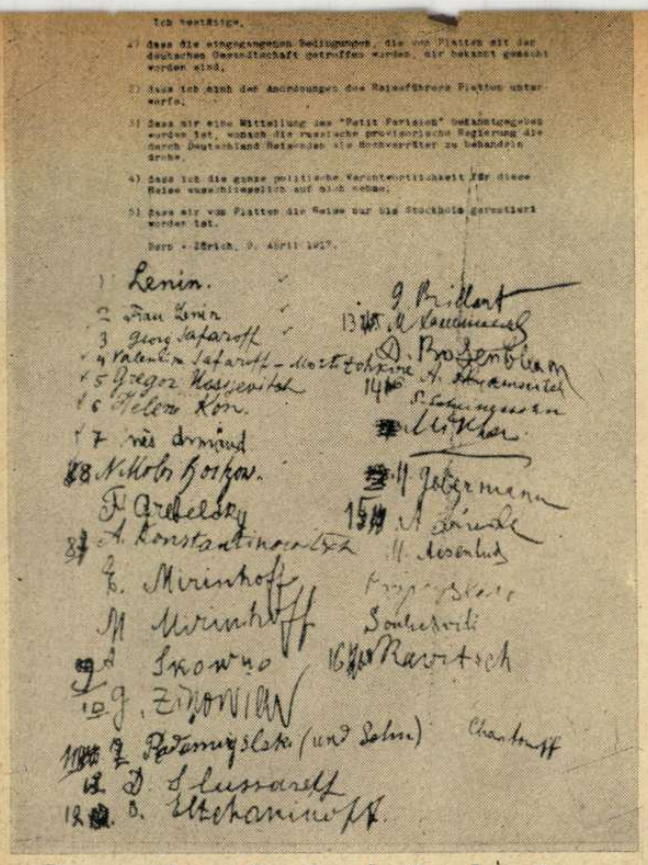

Ich versichere.

a) dass die eingegangenen Bedingungen, die von Platten mit der deutschen Gesandtschaft getroffen worden, mir bekannt gemacht worden sind,

b) dass ich mich den Anordnungen des Reiseführers Platten unterwerfe.

c) dass mir eine Mitteilung des "Petit Parisien" bekanntgegeben worden ist, wonach die russische provisorische Regierung die durch Deutschland Reisenden als Kontrebandiste behandeln dürfte.

d) dass ich die ganze politische Verantwortlichkeit für diese Reise vollinhaltlich auf mich nehme.

e) dass mir von Platten die Reise nur bis Stockholm garantiert worden ist.

Bern + Zürich, 9. April 1917.

1) Lenin.
2) Frau Lenin
3) Georg Safaroff
4) Valentin Safaroff - Mozkowskaja
5) Grégor Hasseviteh
6) Hélène Kon.
7) Inès Armand
8) Nikolo Hoitzov.
9) Grabelsky
10) A. Konstantinowitsch
11) E. Mirinhoff
12) M. Mirinhoff
13) Inowno
14) G. Zinowiew
15) Radomyslski (und Sohn)
16) D. Lunarsky
17) B. Ulchanowitsch.

9 Bridart
13) W. Volodarsky
D. Bronstein
14) A. Abramowitsch
S. Lutzgendorf
Lutzkow
15) Jakermann
M. Lewinski
H. Messelud
Sokolowski
16) Rasoutsch
Charlottff

Egy világtörténelmi okmány.

1 megegyezés a svájci bolseviki tanáccsal 1917 április 9-én, Lenin és társainak hazaszállítására, Németországon.át . . .

Tanácskozás a világforradalom térképe előtt . . .

Timosenko, «a finnországi győző», akit a háború befejezése után, mint nemzeti hőst ünnepeltek Moszkvában. Timosenkot a Komintern kívánságára háttérbe szorították . . .

Komintern álom a «világforradalom» hadseregéről, Vorosilov vezetése alatt . . .

Harcikocsik és repülőgépek támadásra indulnak . . .

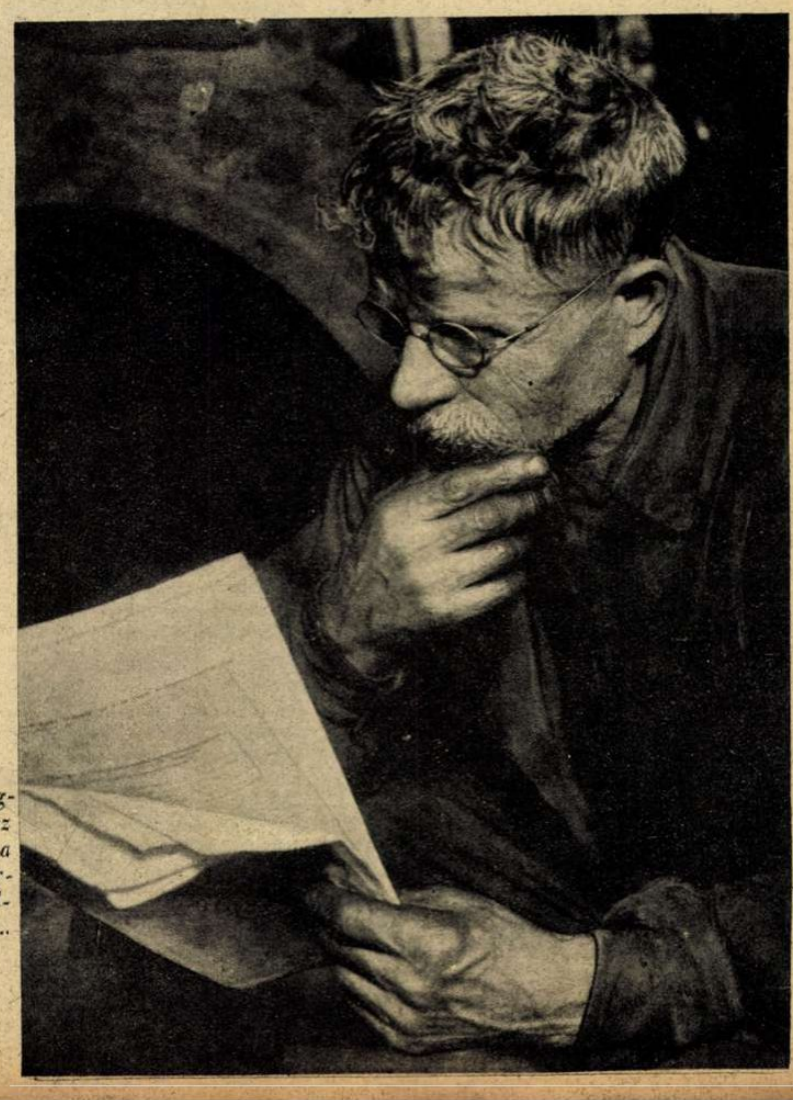

Mi van az ujságban . . . Öreg orosz munkás, aki még a világháborúban harcolt, elborultan olvassa az új híreket...

SEMMELWEIS OMLADOZÓ HÁZA

Sem születésének, sem halálának nincs centenáriuma! Egy rövid, méltatlan hír dobta fel most a nevét: Semmelweis Ignácnak, az anyák megmentőjének szülőházát lebontják, mert összeomlással fenyeget!

APRÓD-UTCA 1.

A szépséges Várhegy alatt, a széles Duna felett rövid, szürke utácska. Ha belépünk az Ybl Miklós-tér zöld fái alól, pillanatra külvárosra kell gondolnunk az 1. számú ház előtt. Üresen ásító kirakatok, hámló vakolat, hiányos, hályogosan szürke ablakok, gödrös, süllyedt kapubejárat és a kopott falon aranybetűs tábla: ebben a házban született Semmelweis Ignác, 1818 júl. 1-én.

A göröngyös udvart, a meztelen, sötét falakat még a besurranó júniusi nap aranysugárzása sem tudja megszépíteni, a száradó fehérneműek vakító foltjai sem enyhítik. Szomorúan kopott, elhanyagolt, érezhetően halálraítélt ez a ház.

Pedig száz gyermek lakik benne!

Játékuktól, vidámságuktól hangos az udvar. Egy pufók, barnahajú legényke macskával játszik a fal tövében.

— Tudod-e, hogy miről híres ez a ház? — kérdeztem kíváncsian.

Úgy néz rám, mintha messziről jöttem volna, némi sajnálkozás van a tekintetében, majd visszautasítása annak a feltevésnek, hogy nem tud még olvasni.

— Persze, hogy tudom, — vágja ki büszkén — itt született Semmelweis. Más is tudhatja, ha van szeme!

— És azt tudod-e, hogy miről híres Semmelweis?

— Valami orvos volt, — von vállat elgondolkozva és a macskával törődik, rám se néz többé.

Nem tudja, hogyan is tudhatná, hogy innem indult el egy szikár, oldalszakállas magyar fiatalember — a bécsi szülészeti klinika felé! *Itt sóhajtott elsőt az az élet, amely az anyák életéért áldozott fel sok-sok éjszakát,* itt játszott az a gyermek, — mint most ez a sok másik — aki úgy járt később a homályos kórtermek láztól vergődő betegei között, mint a megszállott, *egy kísértetet üldözve, amelynek csontkeze éppen a vajudó anyák felé nyúlt ki.*

Igen, szomorú ez a ház, de nem azért, mert «Valakinek» a szülőháza és ilyen elhanyagolt, hanem azért, hogy egyáltalában létezhetik ilyen és laknak benne. Huszonöt család otthona jelenleg és ablakai csak itt-ott épek, a vízvezeték az udvaron van, onnan hordja otthonába mindenki a vizet, még téglái is hiányosak a hulló vakolat alatt.

— De olcsó, kérem, — mondja a házfelügyelő — egy-egy lakás mindössze hat pengő havonta.

Többet igazán nem is ér! Csak lehajolva járhatok az udvaron, a kifeszített ruhaszárító kötelek alatt, lábam botladozik a hiányos macskaköveken és a sötét lépcsőházban nyirkos, dohos levegő borzongat meg.

— Kik lakhatnak itt? — kíváncsiskodom és megnézem a lakók névsorát.

Géplakatos, mosónő, gyári munkás, takarítónő, cigány... szegényemberek! Kenyér után futkosnak, gyerekeket tartanak és nevelnek verítékezve, megalkusznak tehát a lakással, mert olcsó, mindössze hat pengő havonta!

A SZOBA, AHOL A SZÜLETÉS SEGÍTŐJE SZÜLETETT.

A keskeny lépcsőn felmászom az első emeletre és bekopogok az egyes számú lakás ajtaján.

Középkorú, kedvesarcú asszony nyit ajtót, nyilván főzött éppen, ruhája ujja felgyűrve, arca kifényesedve, a tűzhely felől rántás szaga árad.

— *Ebben a lakásban született Semmelweis?* — kérdezem tőle.

Büszkén néz rám, mintha egyéni dicsősége volna ez a tény és meggyőzően bólogat.

— *Itt, éppen itt, kérem, tessék csak megnézni.*

Két kis szoba, viszonylagosan rendben és tisztán tartott otthon. Némileg foltos menyezet az egyik ágy felett.

— Talán éppen ez az a hely, — gondolom kissé összeszoruló torokkal és fölnézek.

Mintha csak a sorsát jelölte volna ez a környezet, ha már akkor is ilyen volt! Szűk, klinikai szoba jutott neki Bécsben, amelynek kemény ágyán éjszakákon át álmatlanul, fáradtan, tépett idegekkel bámulta a foltos menyezetet. Azon töprengett, hogyan tudná megfejteni a titokzatos rejtélyt, amely a klinika két különböző osztályán tárult eléje. A gyakorló szülészeti osztály és a bábaképző egy épületben, egyazon benyilóból kiindulva, közös mosdóval, konyhával, ugyanolyan betegekkel: polgárasszonyok, napszámosok, cselédek... *és amíg a bábaképzőnek csak száz halottja van évente, addig az ő osztályának négyszáz!*

Látta a szülészeti osztály emlegetésére megborzongó anyákat, hallotta a suttogásokat:

— *Az Isten szerelmére, ne engedd magad bedugni a klinikára!... menj a bábákhoz... az orvosok klinikája a halálod lesz!*

Így rémítgették a szomszédasszonyok a szülészetre készülődőt és szegény féreg boldog volt, ha lekerült az utcára, még ha nehéz perceit szakadó esőben, dühöngő szélben kellett is eltöltenie.

— Légy boldog, — vigasztalták az ilyent. — Itt nem kapsz lázat. Téged már egy doktor sem küldhet a halálba!...

A nyitott szemmel virrasztó Semmelweis Ignác hallotta, lelki fülével is hallotta ezeket a suttogásokat és igazat adott nekik! Igazat adott ő, az orvos, mert ismerte a lázat, látta áldozatait, hallotta nap-nap után megcsendülni a lélekharangot. Gyakran álmodta rövid pihenésében, hogy a kegyetlen láz ismét átsétál a kórtermeken és csontkeze fojtogatva ragadja meg a boldogtalan anyák lihegő nyakát.

Ilyen álmok után fáradtan ébredt, de átrohant a klinikán és a hullaházban megkereste a legújabb áldozatot. Bőrkötényt kötött, kitakarta a hullát és belevágott a húsba, amely két nap előtt még meleg és virágzó volt.

Mindig ugyanaz a félelmes kép tárult elé: gyulladt has- és bordaür, a test egy helyén a genny sárga tűzfészke, a szívben, vagy vesében... *mindig a legsúlyosabb vérmérgezés tünetei!*

Fanatikus lett, nem tudott lemondani arról az őrültnek látszó reményről, hogy megtalálja a gyermekágyi láz mérgét. Méreg! Méreg! És a mérget fel kell ismernie! Átgondolta az elméleteket, amelyeket tudósok kiagyaltak, a józan Klein professzorra gondolt, aki két szép szóval nyugtatta meg önmagát: *Genius epidemicus.*

Genius epidemicus! A láthatatlan, feltartóztathatatlan, átsuhan a levegőn, szabályok nélkül, önkényes őrülettel *megkíméli egyik asszonyt, a másikat megfojtja, néha egy hétre kifárad, máskor egész ágysorokat látogat meg.*

— Igen, de miért a szülészeti klinikát keresi fel szívesebben? — töprengett Semmelweis.

És amíg mások egyszerűen miazmának nevezték a kórt, egyesek asszonyi diszpozíciónak, ismét mások lelki fogékonyságnak a gyermekágyi láz iránt... addig ő elgondolkozott a hűvösfejű angol hallgatók megjegyzésén, amely keményen állította, hogy *ember viszi az emberhez a lázat és csak kínos tisztasággal lehet küzdeni ellene!...*

Azután meghalt *Kolletschka,* a hű és vidám barát, mert boncolás közben egy ügyetlen gyakorló megsértette késével az ujját! *Semmelweis alaposan megvizsgálta és a gyermekágyi láz áldozatainak tüneteivel találkozott! Belesápadt! A kés mérgezett volt, egy hulla mérgezte meg!...* Úgy érezte, érte és a halálraítélt anyákért halt meg a barátja: halálával felfedte a kór okozóját, megmutatta ellenszerét. *Tisztaság, tisztaság, klór és mosakodás!...*

Hazajött Semmelweis Ignác Magyarországra s itthon verekedett a gyermekágyi láz ellen, kétségbeesett viaskodással, haraggal, emberszeretettel és győzedelmesen. Az anyák százezrei neki köszönik az új élet egészséges hajtását és a család örömeit!...

*

Ebben a kopott, foltos menyezetű lakásban született egy gyermek, aki élete munkás korszakában megfogta a fojtogató csont kezét és hiába volt kollégáinak, professzorainak gúnyolódása, megnemértése, olykor alacsony, máskor lenéző intrikája, nem engedte el többé a csontkezet. Sőt! Életének további éveiben azért dolgozott, hogy minél erősebb bilincsekkel akadályozhassa meg pusztító munkáját, hogy minél több csecsemőnek tartsa meg a tápláló, *nevelő* édesanyát.

Semmelweis szülőházát le kell bontani, mert a mérnökök véleménye szerint nem javítható, nem felel meg az építkezési törvényeknek, nincs alápincézve.

— A mérnök urak azt mondják, hogy ide három-négy bérpalota épül majd, — magyarázza a házfelügyelő.

Jó lesz, ha erről a szép környékről eltűnik ez a kopott ház. *Nem lesz kegyeletsértés a nagy jótevő emlékével szemben, hiszen méltón meg lehet örökíteni azt. Milyen szép volna ezen a helyen egy világos, hatalmas, szellős, tiszta gyermekotthon, vagy egy modern, fehér szülészeti klinika, amely Semmelweis Ignác nevét viselné!*

Ezer és ezer egészséges gyermek születhetik itt, ahol a gyermekágyi láz leküzdője született!

KENESE ERZSÉBET

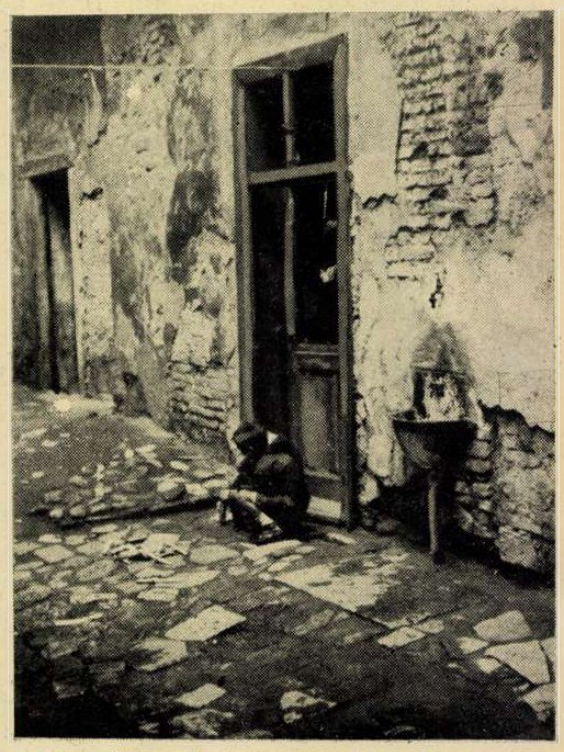

Képek Semmelweis bomladozó szülőházáról.

Semmelweis szobra Budapesten.

HÉTRŐL HÉTRE

És most mi lesz?

Winston Churchill írásai itt fekszenek előttünk, amelyekben valamikor, de nem is nagyon régen, — copyright, — követelte, gazdag és buzgó indokolással a kulturált népek egyesülését közös, hatalmas keresztes háborúba, „eltaposni a pestisfészket", — Szovjetoroszországot!... Churchill írta a lángoló mondatot: „Az orosz gyűlölet és katonai erő rajta fekszik egész Európán s határa mentén százszorosan a balti államokon és a Fekete tenger partjain!" És ugyanez a Winston Churchill, a félvilágon szétterpeszkedő és kulturális elhivatottságára olyan féltékenyen büszke brit birodalom politikai és hadügyi ura kijelentette, — ahogy azt a szociáldemokrata honi közlönyből idézzük, — hogy őt nem lepte meg a német-szevjet viszály, sőt Sztalint már előre figyelmeztette . . . „Aki Hitler ellen harcol, az Anglia barátja, aki vele harcol, az ellensége Angliának. A brit kormány ezért elhatározta, hogy amennyire hatalmában áll, segíti Szovjetoroszországot. Anglia felszólítja barátait és szövetségeseit a világon, hogy támogassák Szovjetoroszországot..." Churchill vasárnapi dühkitörése a fehér bárány gyapját ajándékozta a szovjetnek, Eden, az elegáns lord pedig hosszú tárgyalásokat folytatott Majszki szovjetkövettel, a műszaki és gazdasági megsegítés tárgyában. Strafford Cripps, a milliomos angol ügyvéd, kommunista és nagykövet sürgősen visszautazik Moszkvaba. Ezek a londoni hírek s az ember megborzad a cinizmus, az álszenteskedés és az otromba, nyershatalmi politika láttán! Most nem „pestises" Szovjetoroszország, most elviszi Cripps úr Eden lord üzenetét a vörösöknek, hogy Anglia elismeri a szovjetérdekeket a Dardanelláknál, jóváhagyja a balti foglalásokat és érdektelen Finnország esetleges elfoglalása esetén. S mindezen jószándékokról hajlanló Anglia sürgősen kiállítani a pecsétes írást... Így veszítik el a tömegek a tekintélytiszteletet és a hitet a nagyhangon hirdetett frázisokban, amikor a becstelen játék üzelmeit felfedi az élet. Tegnap keresztes lovag, ma szovjetbarát, holnap ki tudja, mi az angol miniszterelnök s az európai népek örülhetnek, hogy Winston Churchill végzetes és végtelenül önző barátságától megszabadultak. A Szovjetra pedig ráalkonyodott a vereség árnya abban a pillanatban, amikor elnyerte Churchill segítségét. Ezt a jól begyakorolt formát s a megszokott következményeket, — ki nem ismeri . . .

Amerika is alig tudja

türtőztetni bazsarózsába virágzott szerelmét a szovjet iránt. Sumner Welles helyettes államtitkár is nyilatkozott s a kiadott amerikai jelentés hangsúlyozza, hogy Hull államtitkár és Roosevelt elnök előzetes hozzájárulásával. Sumner Welles „Szovjetoroszország elleni áruló támadásról, ellenséges és gyilkos szándékokról" regél s kijelenti, hogy „a német birodalmi kormány nem ismeri a becsület fogalmát . . " „Az amerikai kormánynak az a nézete, hogy a Hitler-uralom ellen irányuló mindenféle védekezés, — bárhonnan eredjen is — előnyösnek mutatkozik Amerika saját védelme és biztonsága szempontjából . . ." Sumner Welles is megmutatta a plutokrácia igazi arculatát. Az arany, a mérhetetlen vagyonok országa, sajtójában és szervezeteiben most mártirnak állítja be a szovjet vezetőit, akik a világforradalom csóváját már régen átdobálták a nagy tengereken. Igaz, hogy az európai háború kezdetén Roosevelt kijelentette, hogy Németország a kommunistákkal cimborál s az Egyesült Államok nem tűrheti ezt a kialakuló szövetkezést. Most aztán nem kell tűrje senki tovább a háborús kényszerből fakadt átmeneti állapotot, amely égzengető dördülésben megszűnt, de Amerika hirtelen színváltozással, a szovjetet eláruló támadásról beszél . . . A tengelyhatalmak gyűlölete izzik ezekben az ellentétes állásfoglalásokban s a jelszavak, a morális felháborodások, az észszerűnek bizonyított vélemények csak eszközök a cél elérésében. Bizonyos azonban, hogy az Egyesült Államokban is milliók élnek, akik helyeslik a német-szovjetorosz háború elkerülhetetlen történelmi tragédiáját s azt kívánják csöndben, vagy hangosan, hogy fogjanak össze a keresztény kultúra népei, tegyenek becsülettel igazságot egymás között, tartsák tiszteletben egymás életjogait, szolgálják közösen a haladást a dolgozók boldogulására és küzdjék le együtt a marxizmusban fogant szovjetszörnyeteget, amely nem tud megnyugodni a Kreml termeiben. Csak az aranyfalak vakíthatják el az amerikai háborús párt tagjainak látását s csak a zsidóság vezetheti a világtalanokat a Kreml nyirkos falai alá . . .

Az orosz emigránsok

reménykednek hontalan bánatukban az egész világon. Százezreket sodort el hazájukból a forradalmi vihar s ezt a lassan megöregedő, nélkülözésektől, bizonytalanságtól megtépázott sereget a szovjet sohasem engedte szülőföldjükre visszatérni. A közhit természetesen csak a hercegeket, kormányzókat, arisztokratákat és magasrangú tiszteket látott a emigránsokban, pedig a szegény orosz vándorok túlnyomó nagytöbbsége egyszerű dolgozó ember volt odahaza is. Diákok, munkások, kishivatalnokok, mérnökök, orvosok és földművesek széledtek szét bujdosásba az ellenforradalmi hadseregekből s ha munkát kaptak és szerényen megélhettek, akkor is elkapta őket a legfájdalmasabb emberi nyugtalanság, — a honvágy... Shanghaiból jelentik, hogy 30.000 orosz emigráns üdvözölte kitörő örömmel a felszabadító háborút, de ez az öröm, a nagy szívdobogás, hogy életen túl, de halálon innen, még egyszer visszatérhetnek megtörten, elhasználtan és boldogan a hazájukba, bizony százezreket éltet ebben a pillanatban az egész Föld Kerekségén. Az orosz emigráció előtt felcsillant az igéret földjének fényessége s mi szeretettel kívánjuk a magyar földön letelepedett oroszoknak, hogy szomjas vágyakozásukat csillapítsa le az — igazi otthon forrásainak vize...

Juda Makkábi,

Händel nagy oratóriuma, kortörténeti furcsaságba zsugorodott Magyarországon. A Magyar Zsidók Lapja már egy héttel ezelőtt hirdette a boldogító eseményt, hogy június 23-án nagy templomi hangverseny lesz a zsidó „Művészakció" jegyében és a dohányutcai főtemplomban. Az őszintén zsidó hetilap reklamálta a nagy nap közeledését s figyelmeztette olvasóit, hogy „a makkabeusok szabadságharcának ezt a zenei hősköltményét mindenkinek meg kell hallgatnia, akinek lelki otthona a Biblia; Händel művében ez az otthon megtelik a legnemesebb zene atmoszférájával..." Eddig minden rendben volna s még a zenemagyarázat sem túlságosan tolakodó, faji meghatározásaival. Messzire túlragadta azonban a fajdüh a Népszavát, — az állítólagos „magyar" munkáslapot, — amelynek héber révületekbe esett tollnoka imigyen emlékezett meg a dohányutcai főtemplomban megtartott hangversenyről:

„Händel „Juda Makkábi"-oratóriumát, az elnyomott nép szabadságvágyának és e vágy beteljesülésének hősi zenekölteményét szólaltatta meg hétfőn este az OMIKE. Händelt, az oratóriumműfaj lángelméjű mesterét nem a külső csodákra váró, passzív és meddő vágyakozás, hanem a saját tettekben kirobbanó aktív vágy lelkesítette e mű megírására. Nagyszabású alkotásának kellő megértéséhez szükséges, hogy erről a körülményről ne feledkezzünk meg. Más a „Messiás" eszmevonala és más a „Juda Makkábi"-é, ahol teljesen a hatályos, férfias önsegélyre esik a drámai hangsúly . . ."

Az álmunkáslap helyezi el a valódi zsidó hangsúlyt még a muzsikába is! Saját tettekben akar robbanni a zsidó „munkásíró", hatályos, férfias önsegéllyel s a politikai oldalokról leforduldult harci vágyakat átcsomagolja Händel zenei költeményébe. De mi köze mindehhez a magyar munkásnak, aki szűk keresetéből, családot tartó munkájának verejtékes béréből vásárolja meg a szükségtelen tudást és a zsidó mérget Juda Makkábi zenemagyarázati csalafintaságairól. Egymásnak írnak, a maguk tolvajnyelvén az izraeliták a Népszavában s a szövegen pénzért tünődik a magyar munkás . . .

Debreceni egyetemi hallgatónők magyar virágcsokrot nyujtanak át Bottai olasz minisz ...nek.

Bottai miniszter elutazott Budapestről.
Bottai miniszter búcsúja a Keleti pályaudvaron.

Emlékérem-kiosztás

Vasárnap osztották ki az Andrássy laktanyában az erdélyi emlékérmeket.

A BBTE új sporttelepét most vasárnap avatták fel. Az első atlétikai mérkőzés az új sporttelepen.

Az új magyar pengős bélyegsorozat. A bélyegeket Márton Ferenc Horthy portréjának felhasználásával Légrády Sándor bélyegtervező művészünk tervezte.

Vermes gyönyörű ugrása a BBTE-pálya vasárnapi pályaavató versenyén.

Doktoravatás a tudományegyetemen.

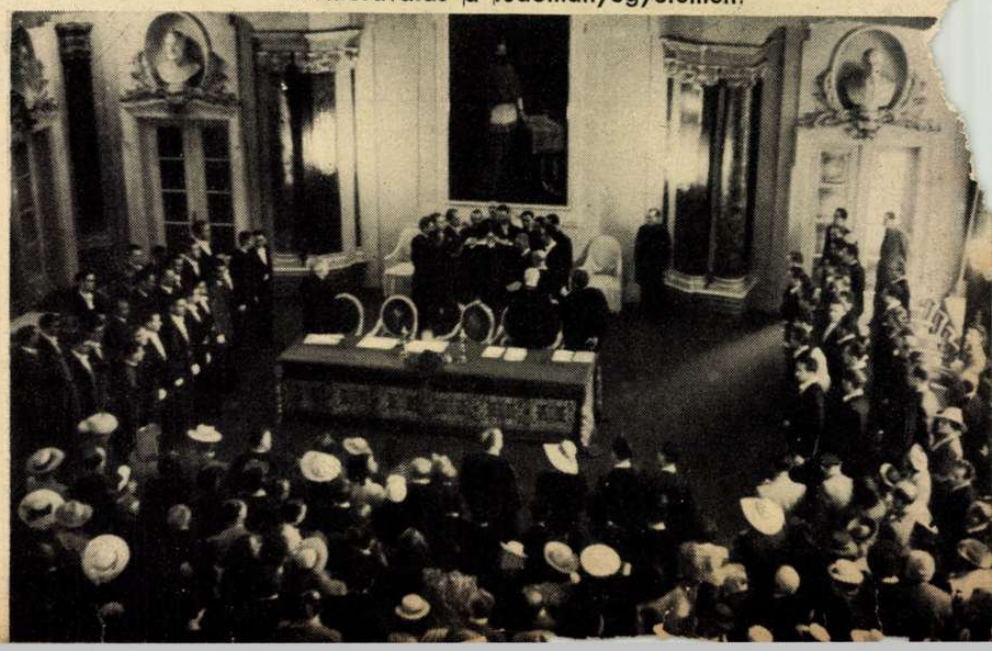

Gömbös Gyula álmát Örkény vitéz őrzi...

A kerepesi temetőben országos gyászünnepséggel avatták fel vitéz jákfai Gömbös Gyula családi sírboltja felett a hatalmas emlékművet, Örkény vezér szobrát. Nemzeti közadakozás emelte Gömbös Gyula áldott hamvai fölé a honfoglaló örök magyar remekbekészült lovasszobrát, hirdetni az utókornak hogy a jobboldali Magyarország sohasem felejti el s ma is siratja korán eltávozott nagy vezérét. Hűséggel ápoljuk emlékét s harcait szolgáljuk mindhalálig.

A Gömbös-család.

Zászlóerdő a síremlék előtt.

Gömbös Gyula emlékműve.

vitéz Imrédy Béla elhelyezi a Magyar Megújulás Pártjának koszorúját.

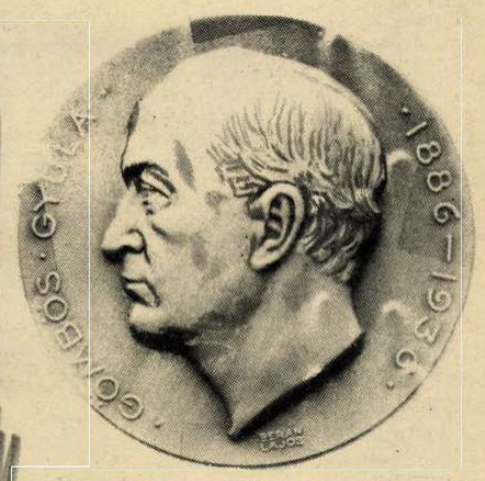

Zimmermann Lajos, Gömbös Gyula hűséges barátja ezt az emlékplakettet osztotta szét Gömbös Gyula hívei között. A plakett Berán Lajos alkotása.

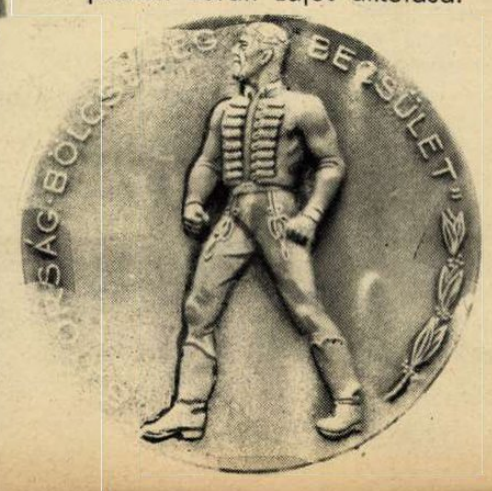

Magyar politikai élet

Két nagy eseménye volt a hét magyar politikájának, — *Bárdossy László* bejelentette a képviselőházban az összeférhetetlenségi kérdés sürgős rendezését és *vitéz Imrédy Béla* hatalmas, összefogó beszédben világosan és emelkedetten rámutatott a közeljövő magyar feladataira.

Bárdossy László miniszterelnök egyhangúan elfogadott indítványa értelmében *parlamenti bizottság* alakul az összeférhetetlenségi törvényjavaslat megalkotására s rövidesen módja lesz a törvényhozás *alsó-* és *felsőházának* gyökeresen megtisztítani minden tagját a közgazdasági harácsolás leghalványabb gyanújától is. Gazdasági életünket sem zavarja meg a közeljövő törvényalkotása, mert az összeférhetetlenség fogalmának végleges meghatározása után minden képviselő és felsőházi tag *szabadon választhat* a díszes törvényhozói és a hasznos közgazdasági munkálkodás között, csak éppen a politikai külszín és a részvénytársasági belbecs mohó halmozása lesz tilalmas dolog a jobb jövőben... *Az ország közvéleménye rokonszenvesen fogadta Bárdossy László gyors elhatározását a sok jogos panaszt kiváltó kérdés erélyes rendezésére.*

A közellátás

feladataival összefüggésben az elmúlt napokban hosszú beszédet mondott újra *Laky Dezső* miniszter. Bejelentette ismételten, hogy *az új termésből igazságos elosztással mindenkinek jut majd jogos szükségleteit kielégítő mennyiség.*

NÉMETH ANDOR (magyar megújulás párti) foglalkozott különös részletességgel az utolsó határás vitanapon *a közellátás gyakorlati kérdéseivel.* A sertéstenyésztés és ellátás kérdéseit tárgyalta szakszerűen, élesen mutatva rá a mutatkozó zavarokra, az intézkedések hiányaira

és hézagaira. Németh Andor beszédét nagy figyelemmel hallgatta a t. Ház.

BERTALAN KÁLMÁN (magyar élet párti) szerint a legszigorúbb korlátozások árán is *eleget kell tennünk vállalt külkereskedelmi kötelezettségeinknek,* ugyanakkor biztosítanunk kell *a belső fogyasztás kielégítését.* A javaslat ezt a célt szolgálja, beterjesztése tehát *helyes cselekedet volt.*

HORVÁTH GÉZA (magyar megújulás párti) arra mutatott rá, hogy későn kezdtük meg a közellátás megszervezését, amit egyébként *a mezőgazdaság megszervezésével kellett volna kezdeni.* A törvényjavaslatot nem fogadja el.

PALLÓ IMRE (nyilaskeresztes) kifogásolta, hogy az intézkedések eliriasztják a gazdatársadalmat a *szarvasmarhahízlalástól.* A zsidóság tőkeerejével mindent összevásárolt, *bizonyos csodálattal kell nezni a zsidóság gyűjtőszenvedélyét.* (Derültség.)

VAJNA GÁBOR (nyilaskeresztes): Míg a textilfrontot díszgójok árjásítják, Marosvásárhelyen hetenként két napon csak puliszkát lehet enni. Hogy a javaslatnak ide kellett kerülnie, *az a «lassan járj, tovább érsz» politikájának következménye.*

BÚRCS JÁNOS (magyar megújulás párti) hangsúlyozta *a lelki egység* megteremtésének szükségét. (Zaj a szélsőjobboldalon.)

RUPERT REZSŐ (polgári szabadságpárti) állt még fel szólásra, s szelíd, szabadelvű lelkének oltalmába vette azokat a gabonakereskedőket, *akik fölöslegeiket mindeddig elmulasztották bejelenteni.*

BENCS ZOLTÁN (magyar életpárti) virágosan bizonyította, Sokrates és egyéb bölcsek bevonásával, hogy az ellenzéknek kötelessége hatalmi vágyait korlátozni. A jobboldali ellenzék zajosan tiltakozott a gyanúsítás ellen. Bencs Zoltán hosszú és nagyon szép versidézettel fejezte be beszédét.

MATOLCSY MÁTYÁS, a nyilaskeresztesek vezérszónoka élesen bíráló beszédet mondott. Részletesen foglalkozott a Ház és a bizottság munkatempójával. Az idén eltelt *százhetvenhat* napon a képviselőház mindössze *huszonnégy* ülést tartott, ezek közül *tizenegy* formai ülés volt. A 36-os bizottság mindössze *hat* ülést tartott. Ezzel szemben a bizottságban letárgyalt rendeletek közül *igen sok a törvényhozás elé kívánkozott volna,* ugyanakkor a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatok között számtalan olyan volt, *amely nem is volt méltó a plénumban való tárgyalásra.* Erőteljesen számonkérte ezután a nagy problémák megoldását, mindenekelőtt *a zsidó földeknek a magyar parasztság kezére adását.* Az új Európába való beilleszkedés csak a mostani rendszer *teljes felszámolása* után érhető el. Emlékeztet *Milotay* István egyik legutóbbi vezércikkére, amely szerint nem szabad azt hinni, hogy a nemzeti és szociális szellemben való átalakulást Magyarországon majd *azok fogják elvégezni, akik húsz éven át ennek eszméi ellen küzdöttek.* (Helyeslés.)

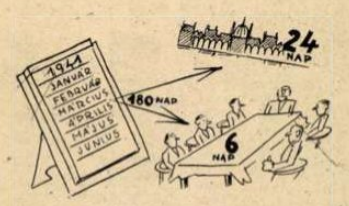

Imrédy Béla

pénteki beszéde úgy külső keretekben, mint belső tartalomban *magas színvonalra és jelentőségre emelte a 36-os bizottság mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslat vitáját.* Imrédy Béla nagyszabású megnyilatkozása nélkül a parlamenti érdeklődés szelíd, langyos hullámverésein himbálódzott volna talán a vita, amelyet kétségtelen részvétlenség, s a figyelem hiánya kísért az utolsó hónapokban.

IMRÉDY BÉLA (magyar megújuláspárti) felszólalása *politikai életünknek kiemelkedő szellemi eseménye volt.* Általános politikai és gazdasági kritikája az adott helyzetben szokatlan erővel hatott, a gyakorlati kérdésekben adott felvilágosításai és tanácsai, *minden oldalról egyaránt, önkéntelenül fordították mondanivalói felé a figyelmet.* A beszéd rövid váza szerint leszögezte: «ha a túloldalról mérsékletet kérnek *a hatalom felé való törekvésben,* akkor a túloldalon is legyenek mértéktartók *a hatalom szolgálatának biztosításában.* Pártja részéről a lelki egység megteremtésének semmi akadálya sincs. A megújítani kért felhatalmazás *a gazdasági defenziva* fogalmát meríti ki, *az igazi reformmunka azonban túlnő ezeken a kereteken.* Az intézkedésekkel a túloldal *a tüneteket* akarja eltüntetni, a jobboldali ellenzék viszont *az okokat* akarja kiküszöbölni, mert *couéizmussal a hibákat megjavítani nem lehet.* A honvédséget felszerelte a kormány s szívből örül a pénzügyminiszter magas kitüntetésének, ugyanakkor azonban megkívánja, hogy *a kormánypárt népgyűléseken ne kisebbítse azokat a szolgálatokat, amelyeket meggyőződésből ellenzékbe vonult politikusok hivatali működésük idején a honvédségért tet-*

tek. Korunk a közösségi szemlélet felé halad, törvényalkotásunkban viszont *1938 óta alig történt valami ennek jegyében.* A földbirtoktörvénynek még a végrehajtási utasítása sincs meg. Pártjával *az Aladárizmus és a gazdasági szinekurák ellen küzd.* Kritikája csak kis mértékben vonatkozik a miniszterelnök munkásságára, nem tartja azonban biztatóknak a legújabban benyujtott javaslatokat sem. Örül az összeférhetetlenség rendezésének, *a miniszterelnök szakítson azonban azzal a felfogással, hogy «nem az állások, hanem a cselekedetek összeférhetetlenek».*

A zsidókérdést *sine ira et studio,* gazdasági és szociális szempontból nézi. Előbb meg kellett volna állapítani, *melyek a kulcspoziciók,* ki kellett volna jelölnie a pozíciók *új birtokosait,* mert előre beszélni, azután tétovázva cselekedni: *ez helytelen.* A kulcspoziciókat elfoglaló zsidóréteg és a kazárréteg mellett harmadik problémánk *a középzsidóság* helyzete, amely a legnagyobb befolyást gyakorolja közéletünkre s amelyet nem sikerült gazdaságilag és anyagilag alsóbbrendű helyzetbe visszaszorítani. Ez a réteg tele van elfojtott haraggal, lázadó törekvésekkel. Európa szempontjából, de a zsidóság szempontjából is az egyetlen lehetséges megoldás *a zsidó nemzeti állam* megalapítása. A távozó zsidóság által ma ellátott funkciók betöltésére már ma meg kell kezdeni *a széles népi rétegekből, és közöttük a székelység erre termett gyermekeiből a helyek betöltésére hivatott tizezrek nevelését és kiképzését.* Az önállósítási alap helyes gondolata ma már nem kielégítő. Ehelyett olyan szervet kellene alakítani, *amely kezdő és forgótőkével látja el a kereskedő- vagy iparospályára lépő keresztény elemeket.* A vállalati vezetők személye és szerződései, jövedelmei tekintetében szükség volna *felügyeleti és jóváhagyó fórumra.* A háború után Európára és Magyarországra új ipari fejlődés lehetősége vár. Az *ipari tőke előteremtésének* problémája találkozik a *földbirtok-kérdés* megoldásának szükségével és *a zsidóvagyonok felszámolásával.* Ezeket a problémákat *együttesen* kell megoldani.

Irányított gazdálkodást bürokráciával és öncélú érdekképviseletekkel ellátni nem lehet, szükség van *a hivatásrendi szervezésre.* A szerves árpolitika mellett szükség van *a vállalati nyereségek korlátozására,* az áruhalmozási tilalom érvényesítésére, árellenőrzésre a kiskereskedelemben, *standard minőségű tömegcikk-gyártásra,* pótanyagok és műanyagok fokozott felhasználására, *eladási és termelési körzetek felállítására. Minden tisztelete és nagyrabecsülése dacára, amellyel a miniszterelnök személye és eddigi munkássága iránt viseltetik, a kért felhatalmazást nem áll módjában megadni.* (Zajos taps és hosszantartó éljenzés a szélsőjobboldaliaknál és a középen. A beszéd után, amelyet *Bárdossy* László miniszterelnökkel együtt a többségi oldal is a legteljesebb figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott meg, *Imrédy Bélát tömegesen, lelkesen üdvözölték.)*

A Ház

hétfői ülésének külső képén meglátszott a nagy világesemények és a nyár vegyes hatása. Kevés honatya hallgatta a nagyobbára ellenzéki beszédeket s csak a folyosón verődtek össze kisebb csoportok megvitatni az orosz-német háború esélyeit és a befutó híreket az első német győzelmekről.

TASNÁDI NAGY ANDRÁS elnök bejelentette, hogy saját hatáskörében a Ház üléstermében kifüggesztette a keresztet, *annak jeléül, hogy a keresztény Magyarországon keresztény törvényhozás működik.* Az elnöki bejelentést nagy taps fogadta.

ALBRECHT DEZSŐ (erdélyi párti) azt fejtegette, hogy a nemzet jövője függ attól az akarattól és bátorságtól, amellyel *a háború után* hozzáfogunk a céltudatos reformok megvalósításához.

TILDY ZOLTÁN (kisgazdapárti) hangoztatja, hogy a mai időben szükség van a rendkívül gyors döntésekre s nem kell egymásközötti küzdelmet folytatni.

KÖZI-HORVÁTH JÓZSEF (kereszténypárti) megemlékezett a bolsevizmus ellen megindult hadjáratról s örömét fejezte ki afölött, hogy megindult a nagy felszámolás. A törvényjavaslatot elfogadta.

DEMKÓ MIHÁLY (kárpátalji) figyelemreméltó intelligens beszédben bizonyította, hogy a ruszin nép szereti a magyarságot s hogy a lelkét elő kell készíteni minden agitáció ellen.

PINTÉR BÉLA (magyar megújulás párti) a keddi ülés szónokai közül sürgette, *hárítsuk el végérvényesen a tengelybarátságunk útját keresztező akadályokat.*

MAROTHY KÁROLY (nyilaskeresztes) részletes bírálatot mondott a zsidótörvények végrehajtásáról.

MAROTHY KÁROLY szerint a szociáldemokrácia szinte érintetlenül érvényesül a főváros törvényhatóságában és az OTI-nál. *A szociáldemokrata szakszervezetek lapját,* miután másféléve betiltották, *most ismét engedélyezték.* (Nagy zaj a szélsőjobboldalon.)

REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS pénzügyminiszter felszólalásában leszögezte: a vita tulajdonképpen *a kormány munkásságának bírálatából állt.* A Teleki Pál kormányralépése előtt lezajlott munkát összehasonlították az azóta eltelt idő munkásságával; figyelembe kell venni azonban a kialakult külpolitikai és honvédelmi helyzetet. A hadsereg felszerelését 600 millióval kezdte, amit először *felemelt 2.800 millióra s bevallhatja, azóta még ezt a keretet is lényegesen felemelték.* A kulcspoziciók őrségváltása tervszerűen folyik, az Aladárság kikapcsolásával. A kormány még ma tárgyalja *a mezőgazdaságfejlesztő* javaslatot s foglalkozik széleskörű *bányakutatással, iparfejlesztéssel és az energiagazdálkodás* problémáival.

SZÖLLŐSI JENŐ (nyilaskeresztes) kijelentette, *az ország kiált az egység után,* ennek politikai előfeltételeit megteremteni a kormányzat kötelessége.

RAJNISS FERENC (magyar megújulás párti) egyórás beszédben kifejtette, hogy eredményes munkát a jelen körülmények között éppen a szervezeti és irányítási hibák miatt *a legjobb szándékú emberek sem tudnak kifejteni.* Hosszasan foglalkozott a *közbizalom* kérdésével, azzal a végső megállapítással, hogy a közbizalmat *csak rendkívüli teljesítményekkel és az ország gazdasági életének következetes, teljes átszervezésével lehet helyreállítani.* A javaslatot nem fogadta el.

HOMONNAY TIVADAR felszólalásában *Imrédy* Bélának régen megmagyarázott és tisztázott nyilatkozatával kapcsolatban intézett támadást Imrédy Béla ellen.

IMRÉDY BÉLA válaszában visszautasította a vádat, *hogy ő, a volt tisztviselő, a magyar életnek leghazafiasabb rétege, legderekabb munkása, a magyar köztisztviselők munkateljesítményét és lelkiismeretes munkáját támadta volna.*

HOMONNAY TIVADAR félreértett szavainak helyreigazítása címén kért ismét szót.

A folyosó

megvitatásainak előterében a héten mindenekelőtt *az összeférhetetlenség* rendezésének kérdése állott.

Különböző oldalakon tudnak arról, hogy a miniszterelnöki felhívást megelőzően a kormánypárt elnöke levélben szólította fel a párt tagjait: *jelentse be mindenki igazgatósági tagságait, a gazdasági életben betöltött pozicióit.* Amennyire azután kívülről a dolgok folyamatát megítélni lehet, a felszólítás többféle visszahatást váltott ki a tagok körében. A pesszimisták a kormánypárton a felszólítást úgy értelmezték, hogy annak az a célja: megtudni, milyen pontokon vannak a gyengeségek, *hol, kiken kell tehát*

a korrigálást elvégezni, hogy az el következő rendezést erkölcsileg vállalhassák. Voltak azonban optimisták is, akik a bethleni idők legszebb napjainak szellemében úgy értelmezték az intézkedést: a pártvezetőség tiszta képet kíván nyerni, *hogy a jelenlegi helyzethez képest alakítsa ki azután állásfoglalását* az intézkedésekre. A két állásponttal szemben azonban mind erőteljesebben szóhoz jutottak a folyosón a többségi párt kebelében azok, akik a jobboldali ellenzékhez hasonlóan, *komolyan kívánják a gyökeres rendezést.* Számos megjegyzésből, vitából lehetett így arra következtetni, hogy felsorakoznak a kormánypártban azok is, akik a miniszterelnök komoly elgondolását *bármiféle mozgolódással, ellenáramlatokkal szemben, mindenképpen alátámasztják.*

A pártok

közül értekezletet tartott a múlt napokban *a keresztény párt,* amely — óvatos fogalmazásban bár, — de

nyilvánosságra hozta állásfoglalását, hogy a keresztény-zsidó házasságokat eltiltó törvényjavaslatot *mai formájában nem fogadhatja el.*

BESZÉLGETÉS BOTTAI OLASZ MINISZTERREL
a nemzetnevelés kérdéseiről

A Dunapalota halljában találkoztunk. Olaszország nevelésügyi minisztere leteszi az ujságot s mosolyogva felemelkedik a kényelmes székből a kézfogáshoz. Fiatal, értelmes, nyilt arcú férfi, sötét, nagy szemekkel; dús haja kékesen csillog, fogai fehéren kivillannak ha jókedvűen nevet, — karcsú, izmos, elhasználatlan ember, fajtájának nemes termése. Mozdulatai határozottak, de kezének hangsúlyozó gesztusából hiányzik a túlzás. Látszik rajta, hogy a cselekvés és a munka embere, a gyakorolt fiatal erő rugalmasságával.

Megmutatom neki a *Magyar Futár* utolsó számát. Leül az asztalhoz, megnézi a címlapot, — int, végiglapoz minden oldalt, kérdezősködik a bácskai új telepesekről, megdícsér egy-egy képet, újra visszalapoz; — ért az ujsághoz s a próbát kiállottuk.

Hirtelen leteszi a Futárt s megkérdezi: *Miről beszélgessünk?*

— *A nemzetnevelésről,* — mondom.

Messzire néz: — *Óriási anyag... A dolgok lelke. A jövőnk alapja...* Kérdezzen talán, szívesen válaszolok.

Így indultunk el. S most már elegendő a kérdések és a válaszok lejegyzése:

— Excellenciád miben látja a fasiszta nemzetnevelés sajátosságát?

— *A nevelés megszervezésének, céljának és irányának előzetes tisztázásában. Mussolini „alkotmányt" adott az olasz iskolarendszernek és a nevelésnek s ezt az alkotmányt a fasiszta nagytanács adta ki. Iskolarendszerünk teljes átszervezése forradalmi cselekedet volt.*

— Mi a lényege ennek a nevelésügyi forradalmiságnak?

— *Az, hogy a 29 deklarációba foglalt olasz iskolaalkotmány, tudatosan beállítja az iskolát az állam fogalomkörébe s nemcsak elismeri, hanem meghangsúlyozza az iskolák politikai és társadalmi szerepét.*

— Miért volt szükség az iskolaalkotmányra?

— *A fasiszta állam életformájának kialakítása érdekében! Mussolini azt akarja, hogy az új nemzedékek emberi és politikai öntudata határozottan kifejlődjék, hogy a családtól a korporációig és a Pártig terjedő új társadalmi szolidaritás ösztönét és gyakorlatát már az iskola kiművelje. Mussolini szerint az iskola nemcsupán az ész és a tudás fejlesztésének otthona, hanem az emberi egyensúly, a belső összhang megteremtésének nagy műhelye, amelyben a testi, lelki és szellemi képességek egységében látott egész embert kell az állam hűséges szolgálatára nevelni.*

— Nem így neveltek vagy próbálkoztak a régi államokban is?

— *Nem! A liberális-demokratikus államok nagyon hamar hűtlenek lettek az alkotmányhoz, amely szülte őket! A demokráciák hangoztatták ugyan az egységes jogszabályokat, de mindinkább elmerültek a szövevényes, szétáradó, inkább egyéni, mint a közérdeket szolgáló különleges törvényalkotásokba. A fasiszta állam szilárd egységbe fogott alkotmányának a forradalmi lendület tartja tisztán belső értelmét. Példának mondom, hogy az olasz munkaalkotmány 30 pontja, a legkülömbözőbb kívánalmak és a legbonyolultabb feladatok között is biztosítja a korporatív törvényhozásban az összes részletek belső összefüggését. A forradalmi alapelvek kristályosodnak ki a különböző alkotmányokban s ezek az alkotmányok nem engedik elkanyarodni a részlettörvényeket és részletintézkedéseket az elfogadott alapoktól. Ebben különbözünk mélységesen a liberális-demokrata államrendszerektől... A korporáció a munkaalkotmány alapvető intézménye, amelynek megszervezése annakidején forradalom volt a forradalomban. Az iskolaalkotmánynak az egységes olasz középiskola az alapintézménye s ez is mélyreható kulturális, politikai és társadalmi változások és következmények kimunkálására hivatott.*

— Miért volt szükség az egységes olasz középiskolára?

— *Az iskola, amely a kor követelményeinek meg akar felelni, emberi kell legyen és emberivé kell tegye a munkát, a technikát és a tudást. Korunk feladata az, hogy összhangba hozza a gigantikus erőket, amelyeket az ember birtokába vett s ehhez az óriás munkához új embertípusra van szükség.*

A mi korunk iskolája, a fasiszta iskola meg kell hogy győzze a növendékeket arról, hogy nem elég a latin nyelv tanulása ahhoz, hogy öntudatosan megalapozzák emberi életfelfogásukat! Hiszen a mai kultúrválságban már embertelen, lealacsonyító munkáról, technikáról és tudományról beszélnek! Ezért kell megtanulni idejében a különbséget az „ember" és a „polgár" között...

A polgár-típus iskolája helyett népi iskolákat kell teremteni! Az emberiesség és a polgáriasodás nem egymást fedő fogalmak. Csak a népi célokat örökké szem előtt tartó egységes középiskola biztosíthatja az új szellem győzelmét.

— Mi a népi cél — és mi a győzelem?...

— *A cél az ifjúság nevelésében az, hogy a közös emberi munkában lássa a nemesség bélyegét. Gép maradhat az ember, akkor is, ha Platót olvassa s megőrizheti nemcsi címét, ha egy gyárban dolgozik. A népi kultúra, a faji érték s a munkabecsület a cél. A fasiszta kultúra a munka kultúrája! A munkával az élet lépi át az iskola küszöbét.*

Az elemi iskolától az egyetemig kötelező a testi munka gyakorlása, mert ez költi fel osztálytalan egységben a kölcsönösség, a megértés és a bajtársiasság erős szellemét. Nem túlhalmozó, hanem alakító iskolára van szükség!

A győzelem? A legjobbak kiválasztása és az élre küldése.

— Milyen legyen a kiválasztás?

— *A tehetségen alapuló tanulmányi rend, ez ideál. Mindenkinek meg kell adni a felemelkedés legtágabb lehetőségét, ezt az emberi igazságérzet és az állami érdek egyformán megköveteli.*

Nem a hivatal- és címhajhászás ostoba polgári hiúsága és meddősége a felemelkedés, hanem a képességeknek és tudásnak megfelelő munkahely betöltése.

Értéket kell adjunk a kis címeknek, hogy a nagy címek visszakapják értéküket... Csak így lehet megakadályozni azt a lehetetlen helyzetet, hogy a címek leértékelése miatt, mindenki még nagyobb címeket hajszol...

A polgári civilizáció elvesztette értelmét. A munka századát éljük: tudomány kell legyen a munkában és munka a tudományban!

— Mi a Duce nevelésbölcseletének legrövidebbre fogható alapgondolata?

— *„Menjünk a nép felé!..." Az új olasz iskolával, a nép egységes iskolájával, a kultúra, a jellem, a munka és a gondolat egységes szemléletével. Ébresszünk tiszteletet és szeretetet a munka iránt, értékeljük át a kisebb foglalkozásokat is s fejlesszük ki minden emberi erőnket és képességünket a haza dicsőségének és nagyságának szolgálatára... Ez a nemzetnevelés.*

***

Megtelt közben a Dunapalota hallja. Gondtalan emberek szürcsölik a cocktailt. Vidám beszéd zsong, nevetés csendül. Visszazökkenünk a környező világba s én köszönettel elbúcsúzom a hősi élet Olaszországának gondolkodó és küzdő fiától, Bottai nevelésügyi minisztertől. Köszönöm Excellenciádnak utólagosan azt az érzést, amellyel eltávoztam a budapesti rengetegbe...

FRANCIAORSZÁG IS MEGOLDJA A ZSIDÓKÉRDÉST

A nemzeti öntudat elemi erővel ébred fel a tragikus sorsú francia népben s a közelmult sok tévedésére, mulasztására és hibájára rikítóan világít az összeomlás kegyetlen példája. Franciaország volt a keleti zsidóság legjobb vadászterülete. Cseh, lengyel, orosz zsidók lepték el a háború előtt az országot; kereskedtek, síboltak, politizáltak és sajtót irányítottak, szemérmetlen mohósággal. Párisban már kiáltó hirdetések hívják fel a figyelmet a zsidó veszedelemre, s a francia rendőrség hatalmas koncentrációs táborokat rendez be a nemkívánatos zsidó idegeneknek.

Cseh és lengyel zsidókat szállít a rendőr a gyüjtőtáborba

Francia antiszemita plakát.

Indul a zsidóvonat.

Bevásárlás felügyelet alatt.

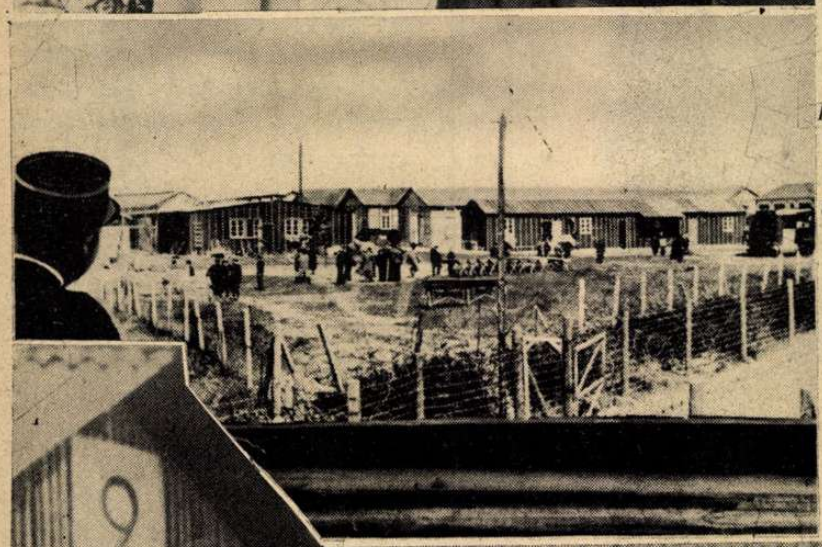

Drótsövény és fegyveres őrizet. A tábor zsidó lakói napközben csatornát építenek...

A barakk belseje.

Megérkezés a zsidótáborba, Orleans mellett.

AIR MARSHAL A. W. TEDDER (right), who has been appointed Air
Commanding-in-Chief, R.A.F.
alt son of Presid

Tedder angol tábornok James Rooseveltnek, az USA-elnök fiának magyarázza a hadihelyzetet.

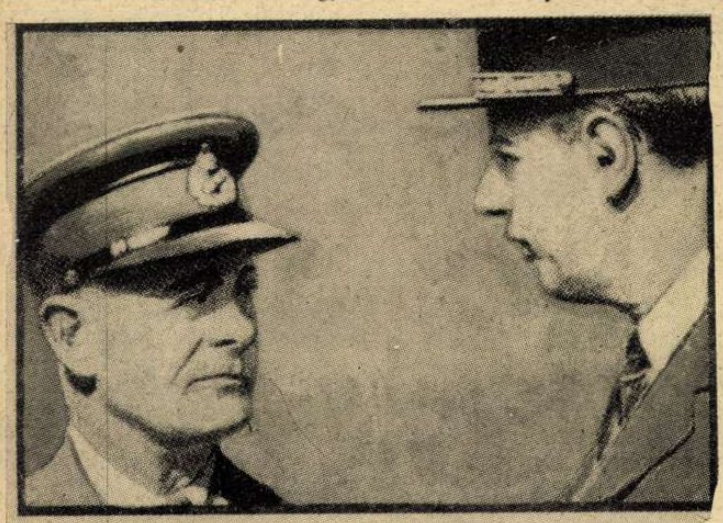

General de Gaulle, lea Free nch Forces, arriv
Cairo, by air, from ea ; is we
General Wave da

De Gaulle tanácskozása Wavell tábornokkal.

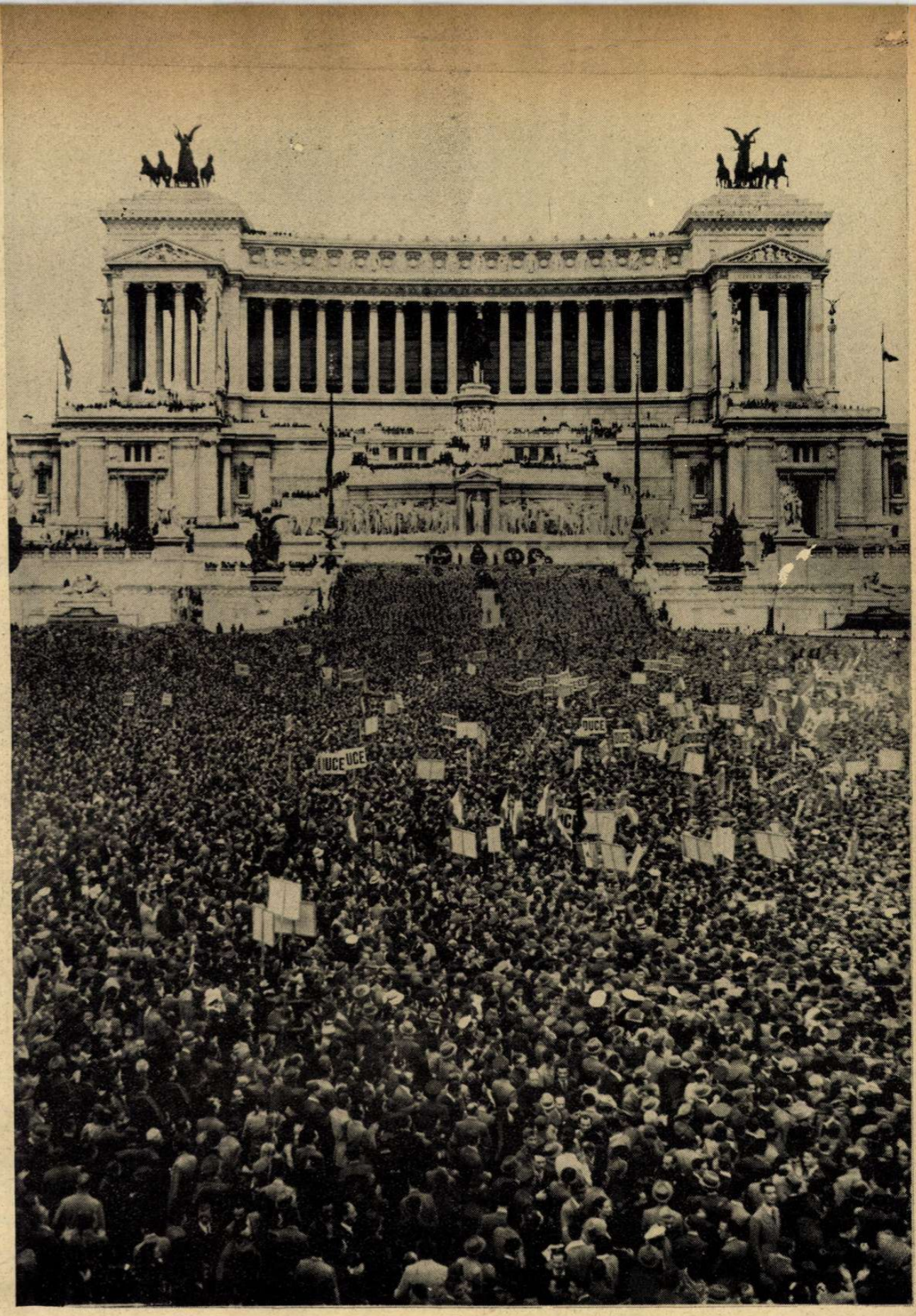

A római hősök-tere a Duce legutóbbi beszéde alatt

Churchill nem követi a Times tanácsát...

A Times azt ajánlotta, hogy szabadítsák fel Churchillt a katonai feladatok végzése alól s csak a politikai vezetést hagyják a kezében. Az angol miniszterelnök alábbi képeink bizonysága szerint elutasította a jóindulatú tanácsot! — *Baloldalt:* Churchill felesége társaságában motorcsónakon meglátogatja a lerombolt londoni dokkokat. — *Középen:* A tengerparton Churchill ellenőrzi az erődítések építését. — *Jobboldalt:* Acélsisakban, szíjjal, szivarral és látcsővel figyeli Churchill a tenger veszedelmeit.

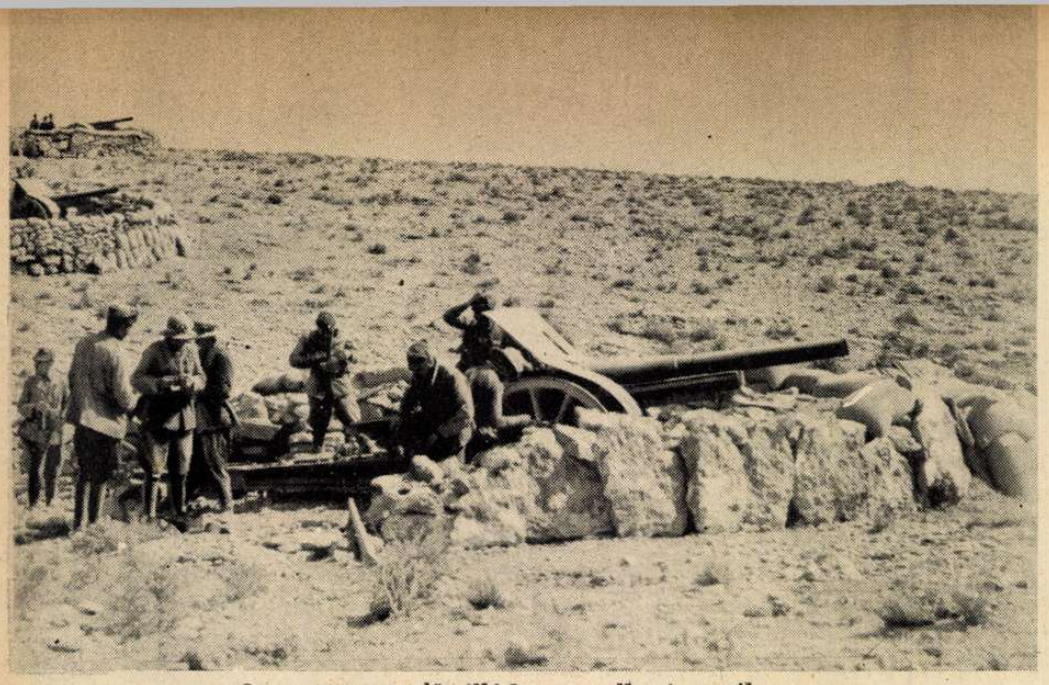

Olasz üteg tüzelő állásban a sollumi csatában.

Tankok, tevék és autók békés együttese a sollumi front mögött.

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK ÉS

Történelmet írunk a hét krónikájában!

Vasárnapra virradó hajnalon, június 22-én *a német-francia fegyverszüneti szerződés aláírásának első évfordulóján* indult el az emberiség történelmének legnagyobb hadjárata. *A német birodalom szembeszállott a szovjettel beteljesíteni a nemzeti-szocializmus rendeltetését.* Ez volt a nagy titok, az események fölött lebegő sorsfordulat, amelynek bekövetkezését a szovjet leleplezett magatartása siettette.

Hajnali ködben, derengésben indultak el a seregek, s már fényesen tűzött a reggeli nap, amikor az ámuló világ első hírét vette az eseményeknek. A fölkelő nap széles, csóvás sugárt vetett az északkeleti mezőkön, a rövid, nyári éjszakából előderengő balti és lengyel térségeken, gépek és emberek útja elé, — *amikor az elsötétített Berlinben a hadicselekményekkel párhuzamosan kibontakozott a diplomácia drámai menetrendje* a Wilhelmstrassén tett, legelső közléstől a világ közvéleményének teljes tájékoztatásáig.

Berlinben *Ribbentropp* báró birodalmi külügyminiszter vasárnap *hajnali négy óra körül magához kérette Dekanoszov szovjetnagykövetet* és átnyujtotta neki a katonai intézkedések foganatosításáról szóló jegyzéket. A kihallgatás *rövid volt.* Kevéssel ezután a birodalmi külügyminiszter *sorjában fogadta a szövetséges és baráti államok külképviseleteinek vezetőit,* hogy ugyancsak tudomásukra hozza a birodalmi kormány döntéseit. A szovjetkövet csöndben elsuhanó gépkocsiját sűrű rajokban követték négy és öt óra közt a diplomácia jelzésű autók, majd *fél hattól kezdve tömegesen érkeztek a külügyi hivatal palotájához a külföldi újságírók,* akiket hat órára sajtóértekezletre kéretett magához a külügyminiszter.

Berlin, a hatalmas város még éjszakai álmát aludta, *amikor a külügyminisztérium fényárban úszó szövetségi tanácstermében megelevenedett a drámai kép,* amely a világeseményeket az utolsó hónapokban és esztendőkben kiséri szokta. Ribbentropp külügyminiszter *Weizsäcker* államtitkár és *Schmidt* követ, külügyi sajtófőnök kíséretében lépett a zsúfolásig megtelt terembe, hogy az egész baráti és semleges világ nyilvánosságának jelenlévő képviselete előtt megtegye nyilatkozatát és *ismertesse a birodalmi kormánynak a Szovjethez intézett jegyzékét.* Az értekezlet után szólaltak meg aztán egyszerre az összes német rádióállomások és *közölték Hitler vezér és kancellárnak a német néphez intézett kiáltványát.*

Hitler kiáltványa

közli, hogy súlyos gondok terhe alatt, hónapokig tartó kényszerű hallgatás után, *most elérkezett az óra, amikor végre nyiltan beszélhet.* Részletesen ismerteti ezután a kiáltvány a háború kitörésének előzményeit, Angliának a századfordulótól kezdődő és egyre növekvő törekvéseit *Németország bekerítésére, majd megsemmisítésére.* Vázolja ezután, hogy két évtized óta *az uralmon lévő zsidó-bolsevisták mint fáradoztak Moszkvából azon, hogy nemcsak Németországot, de egész Európát lángralobbantsák.* Amikor 1939 nyarán Anglia a világgal elhitetni igyekezett, hogy Németország a keleteurópai államokat fenyegeti, Hitler Kelet legerősebb hatalmát még külön is megnyugtatta az érdekek határáról tett ünnepélyes nyilatkozattal. *Nagy önmegtagadásába került Moszkvába küldenie miniszterét,* majd a lengyel kérdésben még egy rendkívüli megegyezést is kötnie.

A kiáltvány felsorolja, hogy a megkötött szerződéssel ellentétben, *mint követelte a Szovjet először Litvániát,* majd újabb és újabb zsarolások során hozzáfogott, hogy *Finnországot s a balti államokat leigázza.* Ezután, 1940 nyarán a szovjet erőknek olyan felvonulása kezdődött meg a német csapatoknak a határ közeléből történt visszavonása nyomán, *hogy ennek ellensúlyozása megakadályozhatta volna a nyugati háború végleges befejezését.* A Romániába történt szovjet betörés, majd Görögországnak Angliához történt csatlakozása azzal fenyegetett, hogy a brit-szovjet törekvés eléri célját s *Keleteurópa általános hadszíntérré válik.* Elveikkel és szokásaikkal ellentétben ezért javasolta a román kormánynak, *hogy a béke érdekében* engedjen a szovjet zsarolásnak és adja át Beszarábiát. Románia új határait ugyanakkor a tengely garantálta...

A Führer elmondja ezután, hogy a kérdések végleges megoldása céljából *mégegyszer meghívta Molotovot Berlinbe,* ahol a külügyi népbiztos *négy pontban* kívánta Németország magatartásának előzetes tisztázását. *Molotov* első kérdésére azt felelte, hogy a Romániának adott kezesség *általános érvényű és így érvényes a szovjettel szemben is,* amely már Északbukovina megszállásával megsértette ezt a biztosítékot. Molotov második kérdésére azt válaszolta, a szovjet új háborúját a kis finn nép ellen *a német kormány nem tekinthetné többé elviselhetőnek* és egyáltalán nem akarja, hogy a Keleti-tenger mégegyszer hadszíntér legyen. Molotov harmadik kérdése a német beleegyezésre irányult, *Bulgáriának adandó orosz kezességbe és szovjetcsapatok Bulgáriába való küldésére,* amire válaszul le kellett szögeznie Bulgária szuverén államiságát. *A Dardanellákon való átjárásra és támaszpontok a szovjet részéről történő megszállására* irányuló negyedik kérdésre, Molotov ugyancsak nemleges választ kapott.

A szovjet-magatartás következménye volt mindenekelőtt a román légió éretlen tagjainak segítségével megkísérelt államcsiny, majd e vállalkozás bukása után közös angol-szovjet munkával, *a jugoszláv csiny megrendezése,* amelynek során a szovjet a legkülönbözőbb hadianyagok és repülőgépek szállítását ígérte Szerbiának! Mindezt ugyanabban a pillanatban tette, *amikor Macuoka japán külügyminiszternek azt tanácsolta, hogy a béke érdekében enyhítse a feszültséget a szovjettel.* «Moszkva barátsági szerződésünk megállapodásait *nemcsak megszegte, hanem nyomorultul el is árulta,*» — mondotta Hitler. «Elérkezett az a pillanat, *amikor a további tétlenség nemcsak hanyagság, hanem bűn lenne a német nép, sőt egész Európa ellen!*» «Kereken százhatvan hadosztály áll a határokon. Hetek óta folytonos határsértések történnek. Ezért e pillanatban *olyan német felvonulás folyik a keleti határon, amely kiterjedésben és mértékben eddig a legnagyobb a világon.*»

Megemlítette végül a Führer jegyzéke, hogy a narviki győztes harcosokkal együtt *a finn bajtársak,* valamint a román határokon felvonuló hadtestekkel együtt *a román hadsereg is átlépte a határt.* Elhatároztam — végződik a kiáltvány, — hogy a német birodalom és népünk sorsát és jövőjét *újra katonáinkra bízom.* «Legyen Isten segítségünkre, éppen ebben a harcban!»

A birodalmi kormány jegyzéke

amelyet Ribbentropp átnyujtott a szovjetnagykövetnek, *részletesen foglalkozik a szovjetnek a Németországgal kötött szerződéssel ellentétben álló, bomlasztó tevékenységével,* amely Jugoszláviában például *hazafias* jelszavakkal, Magyarországon pedig a ruszin lakosság körében *bolsevista* eszközökkel fejtette ki működését. A szovjet részéről tett ünnepélyes nyilatkozatok sorozata *tudatos megtévesztés volt,* még a háború döntő időszakában megkezdte a szovjet *előretörését a Balkán felé.* További magatartását a szovjet *magas árhoz kötötte,* amely további előretörés lett volna Észak- és Délkelet-Európában.

Részletesen ismerteti ezután a jegyzék *a szovjet szoros együttműködését Angliával,* amiértis a birodalmi kormány kénytelen a következő nyilatkozatot tenni: *«A szovjet ellentétben minden vállalt kötelezettségével és éles ellentétben ünnepélyes ígéreteivel, Németország ellen fordult.* 1. Németország és Európa ellen irányuló *bomlasztó kísérleteit folytatta.* 2. Külpolitikáját mind nagyobb mértékben *ellenséges irányba* állította. 3. Teljes haderejével *ugrásra készen felvonult* a német határon. Ezek alapján a nyilatkozat leszögezi: *Moszkva gyűlölete a nemzeti szocializmus ellen erősebb volt, mint a politikai józanság.* Németország a hátbatámadás ellen következő küzdelemben nemcsak a haza védelmére száll sikra, hanem hivatása az is, *hogy az egész művelt világot megmentse a bolsevizmus halálos veszedelmétől és szabaddá tegye az utat Európában az igazi szociális felemelkedés felé.*

Olasz hadüzenet

követte nyomon a háború első napján a német támadást. Mint az első jelentések közölték, *Ciano* gróf vasárnap a reggeli órákban közölte a szovjetnagykövettel, hogy *Olaszország 1941 június 22-én reggel 5 óra 30 perctől kezdve hadiállapotban lévőnek tekinti magát a szovjettel.* Az olasz határozottsághoz hasonlóan alakult ki *az összes szövetséges és baráti kormányok állásfoglalása.* Államtanácsok, miniszertanácsok követték egymást Tokiótól Madridig s míg az európai kormányok a maguk diplomáciai feladatait megtárgyalják, *a sajtó felszabadult lelkesedéssel üdvözli a bolsevizmus ellen megindított háborút.*

Magyarország megszakította a diplomáciai viszonyt a szovjettel s evvel a fontos lépéssel ellenforradalmi multját és jelenét igazolta s tanubizonyságot tett tengelyhatalmi hűségéről.

Spanyolországban magasan lángol az öröm és a harci kedv, *Bulgária* üdvözölte a bolsevizmus elleni harcot, *Törökország* kinyilvánította semlegességét s *egész Európában* terjed, növekszik *a keresztes hadjárat gondolata.* A nagy események és elhatározások áradata megindult...

A német hadsereg

gépesített egységei *hajnalok hajnalán, három óra öt perckor lépték át az orosz határt* s velük együtt északon a *finn* haderő, délen pedig a német oszlopok nyomában a *román* fegyveres erő egységei is megkezdték a támadást, *az Északi Jegestengertől a Fekete-tengerig húzódó arcvonalon.* Berlinben a reggeli órákban közölték, hogy hivatalos jelentések a hadjárat kezdő szakaszában *a részletes hadicselekményekről egyelőre nem várhatók.* A véderő főparancsnoksága a vasárnapi *rendes hadijelentés* keretében a szovjet-operációkról csupán ennyit közölt:

— A szovjet határon ma a kora reggeli órák óta hadműveletek folynak. Az ellenségnek azt a kísérletét, hogy Kelet-Poroszországba berepüljön, súlyos veszteségekkel visszaverték. Német vadászgépek sok vörös harci repülőgépet lelőttek.

A rövid katonai jelentés mellett a *német távirati iroda* közölte azután a hadműveletek kezdetének leírását, *egy szemtanu elbeszélése nyomán,* aki elmondotta, hogyan szálltak fel a légihaderő gépei és hogyan indult meg ezzel egyidőben a szárazföldön is a hatalmas hadigépezet. *A páncélkocsik rajokban dübörögtek az ellenség felé.* A bolsevisták még az éjszaka is lázasan dolgoztak határmenti hadállásaikban, fényszórók világa mellett. A támadók egy régóta kiépített

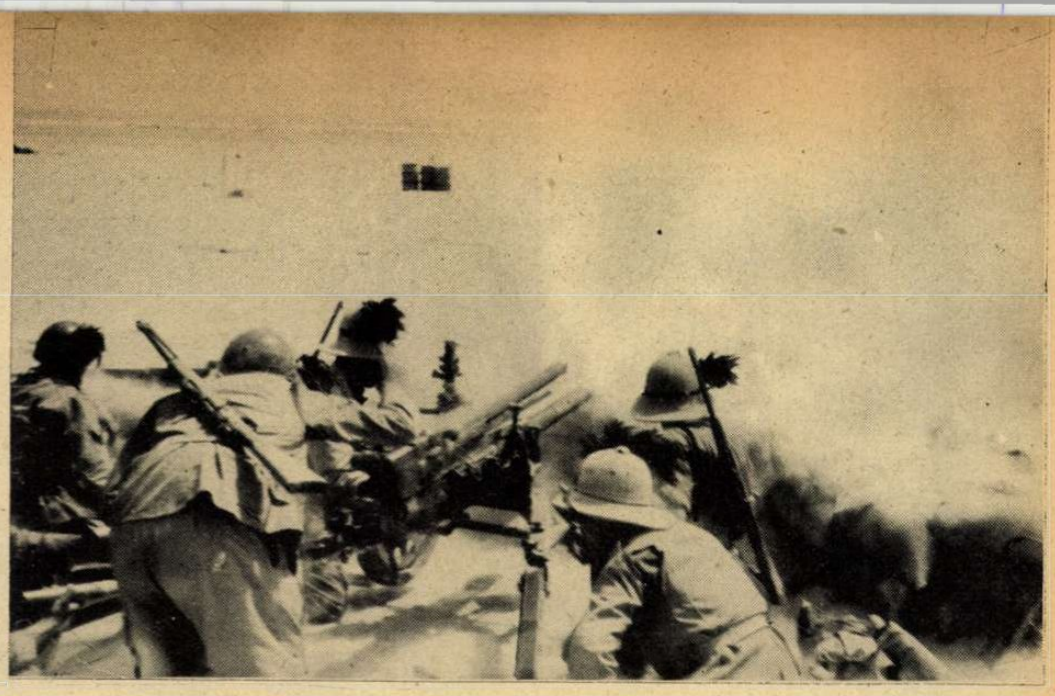

KÉPEK A SZOLLUMI CSATÁRÓL. 1—2. Az olasz tüzérség védekezésben és támadásban óriási veszteséget okozott az angoloknak.

UJ FORDULATOK

állásba ütköztek: *a rajtaütés meglepetésszerű volt s a német katonák benyomultak az ellenséges vonalakba.* Csak a különösebben megerősített határvidékeken folyt tüzérségi előkészítés. A németek hatalmas erővel törtek előre s ezzel *már a küzdelem első óráiban szertefoszlatták az ellenség sok reményét.* A német gyalogság a *keletporoszországi* határon tüzérségi előkészítés nélkül kezdte meg a támadást *három óra öt perckor.* Az akció a gyalogság nehéz fegyvereivel kezdődött. *Az utászok egyik fontos hidat birtokba vették* és megakadályozták a szovjettet abban, hogy azt elpusztítsák. Az átvonuló gyalogság *áttörte az első szovjet arcvonalat.*

A német légifölény félelmetesen kidomborodott az első napok harcaiban! *Olasz jelentés szerint már 1200 szovjetgép elpusztult, legnagyobb részük a megtámadott repülőtereken.*

Vasútvonalakat, menetelő oszlopokat, páncélos alakulatokat, hidakat és repülőtereket bombáznak a németek s a szárazföldi hadsereg gyorsan nyomul előre megszerezni a 2400 kilométeres arcvonalon a döntő támadásokhoz szükséges fontos sratégiai pontokat. *Szebasztopol* bombázása s a Fekete tengeren és a balti vizeken kifejlődött tengeri harcok azt bizonyítják, hogy egyelőre minden stratégiai vonalon erős, lendületes a nyomás, de *a főtervet, a főtámadás irányát csak napok mulva sejthetjük meg.*

Litvániában sikeresen megindult a nép szabadságharca a szovjet ellen. *Esztországban* a vörös csapatok vérbefojtották az első megmozdulást.

Éjjel és nappal, szárazon, vízen és a levegőben zúg, csattog, üvölt a háború. A győzelem pedig csak az európai kultúra bátor harcosainak fegyverét koszorúzhatja.

A közelkeleti harctéren

a szollumi angol támadás véres és csúfos összeomlása volt a legnagyobb esemény. Az olasz-német haderők napokig tartó kemény csatákban, — még a sivatagban is rendkívüli hőségben, — halomra lőtték az angol harcikocsikat és lendületes ellentámadással szétzavarták és futásba verték Wavel tábornok megriadt csapatait. Zuhanóbombázók csaptak le a rendetlen sorokra és szétszóródott angol oszlopokra s a háromnapos szakadatlan ütközet végén *200 megrongált és elhagyott angol harcikocsi borította a csatateret.*

Ez volt Anglia legnagyobb közelkeleti veresége! Tobruk felszabadítása nem sikerült s a védőrséget már újra hevesen támadják a német és olasz haderők. A híres *Halfaya-szorost* három napig egy német gyalogezred századparancsnoka védte az elkeseredett s állandóan megújuló szuronyrohamok és a nyomasztó angol fölény ellen, amíg a sikeres ellentámadás felszabadította. A királyi angol légerő 42 nagy gépet vesztett.

A német szovjet háború sem biztosít különös sikereket az angoloknak! A tengeralattjárók harca változatlanul tovább folyik s Anglia légi támadásának ereje sem veszített régi lendületéből. Southampton kikötője romokban hever a vasárnapi új támadás óta s a csatornán átrepült 90 angol repülőgépet súlyos veszteségekkel visszatérésre kényszerítették a német vadászok.

A tengelyhatalmak arányosan elosztották hadierejüket, minden eshetőségre készen. Világok harcának tüzénél bámulattal nézzük a gigantikus erőpróbát..

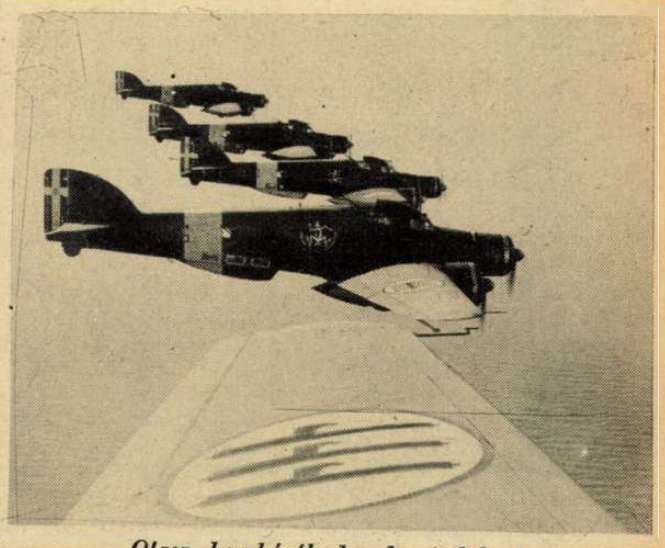

Olasz bombázók harcba indulnak.

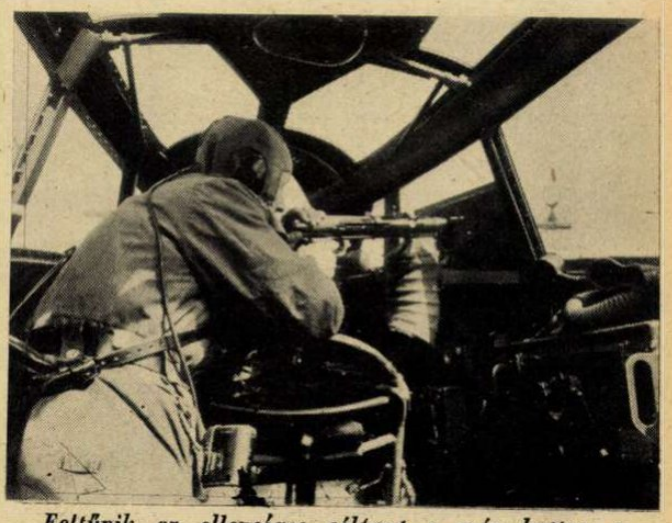

Feltűnik az ellenséges célpont s már kattog a géppuska.

Angolok, akik már túlélték a háború nehezebb felét.

JAPÁNRA FIGYEL A VILÁG...

A német-orosz háború kitörése és Amerika állásfoglalása döntő lépésekre kényszerítheti a tengelypolitika távolkeleti birodalmát. Japán őszintén törekedett a békére, nagylelkűen megegyezett Franciaországgal a sziámi kérdésben és alapot teremtett Matsuoka utazásával a tartós japán-orosz békéhez, hogy elvégezhesse távolkeleti feladatát. A csodálatos japán szellem, szorgalom és akaraterő megérdemli a vezetést a sárga népek világában. Birodalmak és tengerek távolságán át szívesen nézzük a japán erőt és szépséget...

Japán szent hegye, a Fuji no yama tavasszal.

Tavaszi tájkép a virágos Japánból.

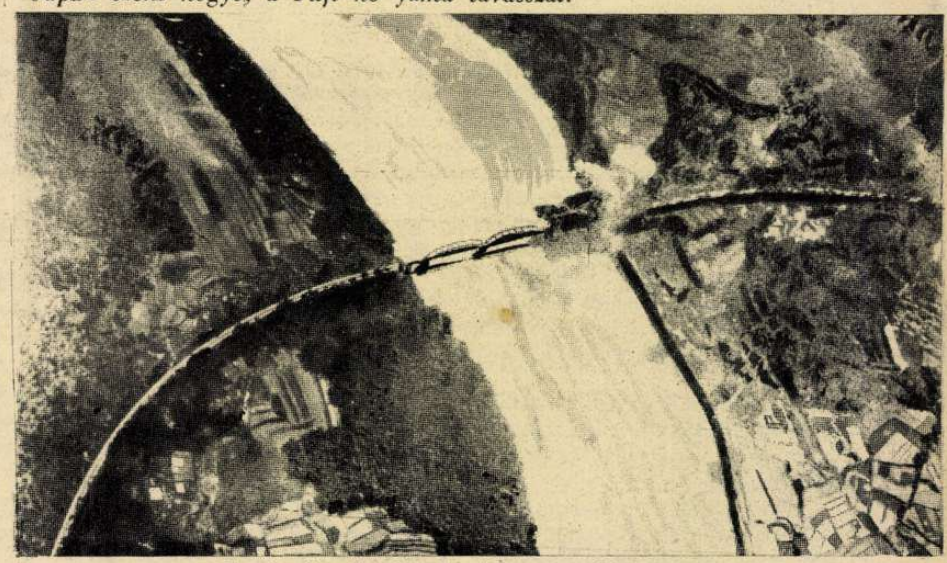

Japán bombázó telitalálata a kínai harctéren.

Tokiói tüntetés a tengelyhatalmak és az új keletázsiai rend mellett.

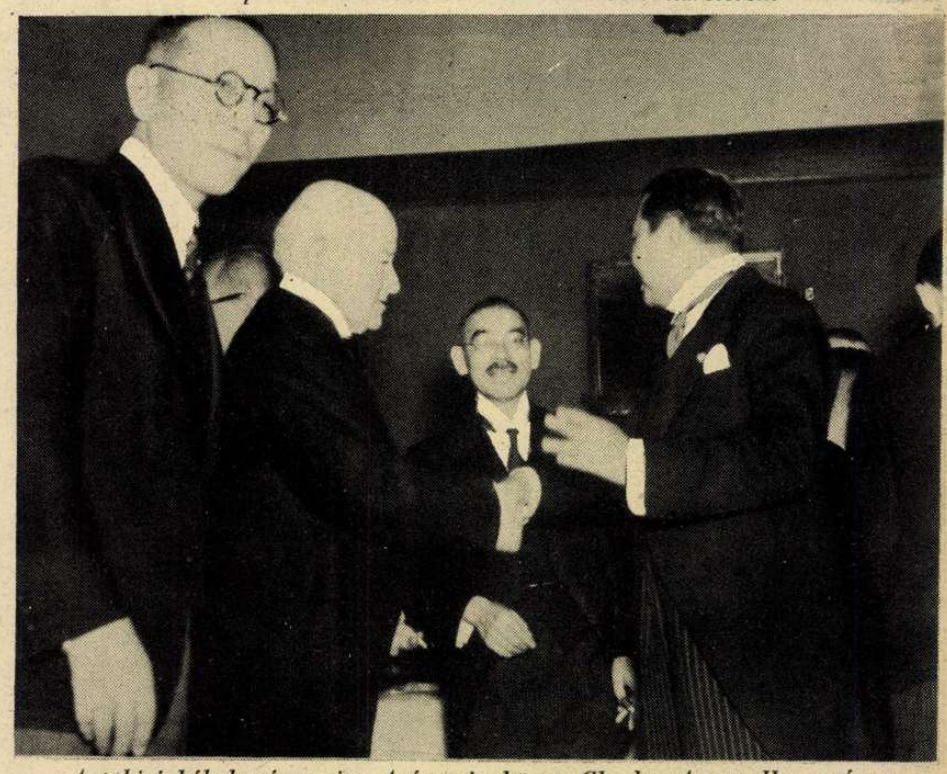

A tokioi békekonferencia: A francia követ, Charles Arsene-Henry és a thaiföldi Varavaru Varuvaidyakra herceg kezet ráznak, Matsuoka külügyminiszter barátságos mosollyal nézi a barátkozást.

Japáni kert.

A japán nemzeti park.

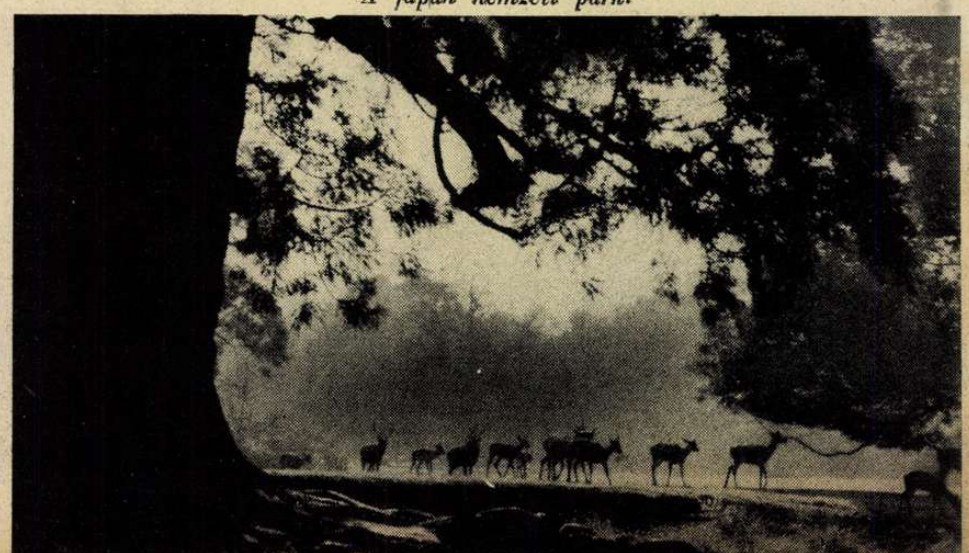

FINNORSZÁG

elvesztett finn területek

0 20 40 60 80 100 km.

BARENTS-TENGER

Vajtolahti
Utsjoki
Kolttakönkäs
Kirkenes
Tunturiamari
Petsamo
Paatsjoki
Ivalojoki
Petsamo
Inari
Virtaniemi
Ivalo
Enontekiö
Muonionjoki
Muonio
Ounasjoki
Kittilä
Kitinen
Sodankylä
Kemijoki
Kuolajärvi
Kemijärvi
vasut
Rovaniemi
Kaulíranta
Aavasaksa
Tornionjoki
Kemijoki
TORNEA
KEMI
Kuusamo
Taivalkoski
Ii
OULU
Oulujoki
Muhos
BOTTENI ÖBÖL
RAAHE
Lappi
Vaalaj
Oulujärvi
KAJAANI
Kontiomäki
Ylivieska
Vuokatti
Sotkamo
vasut
PIETARSAARI
KOKKOLA
NYKARLEBY
VAASA
Kauhava
Lapua
Ilmajoki
Seinäjoki
KASKINEN
KRISTINESTAD
Alavus
Ähtäri
Ähtäri
Saarijärvi
Äänekoski
Suolahti
Viitasaari
Pihtipudas
Puijo
KUOPIO
Outokumpu
Iisalmi
Nurmes
Lieksa
Pisa
Juankoski
Koli
JOENSUU
Leppävirta
Kainuvesi
Tolvajarvi
Suojärvi
Värtsilä
Matkaselkä
Läskelä
Varkaus
Pieksämäki
JYVÄSKYLÄ
Haapamäki
Virrat
Mänttä
NYSLOTT
SORTAVALA
Lahdenpohja
Ikaalinen
Jämsä
MIKKELI
Otava
Pajumala
Sysmä
Noormarkku
PORI
TAMPERE
Nokia
Harkkoa
Vammala
Valkeakoski
Toijala
Kattula
HEINOLA
LAPPEENRANTA
Hiitola
Valamo
KEXHOLM
Kirvu
Antrea
RAUMA
Kauttua
TAVASTEHUS
LAHTI
Nouvola
VIIPURI
Rauta
Valkjärvi
Koivisto
Terijoki
HAMINA
KOTKA
NYSTAD
Loimaa
Forssa
Riihimäki
ÅLAND szigetek
WAANTALI
Karkkila
PORVOO
Lovisa
TURKU
Salo
Kerava
Lohja
Haaga
Fiskari
Ekenäs
HELSINKI
Porkkala
Karjaa
HANGÖ
FINN ÖBÖL
LENINGRAD
LADOGA-TÓ
STOCKHOLM
TALLINN

SZOVJETUNIO

Sivatagi diplomácia

Megőrültél, hogy bankbetétkönyvet fogadsz el az angoloktól? Én csak készpénzért hallgatok. Az angol elmegy, — az arany ittmarad a korsóban...

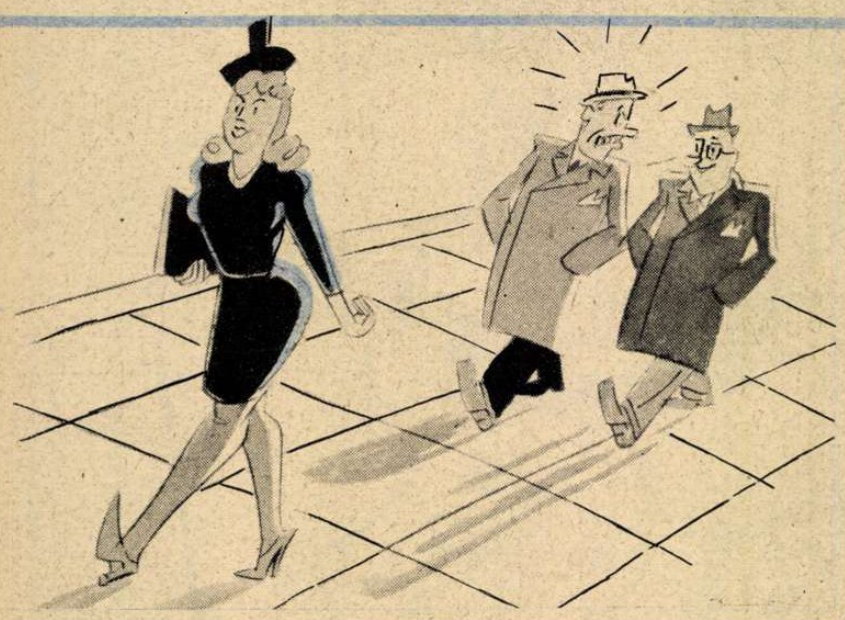

«Lelépni ember, a hölgyet én láttam meg előbb.»
(Die Koralle.)

A tanácsülés tart...

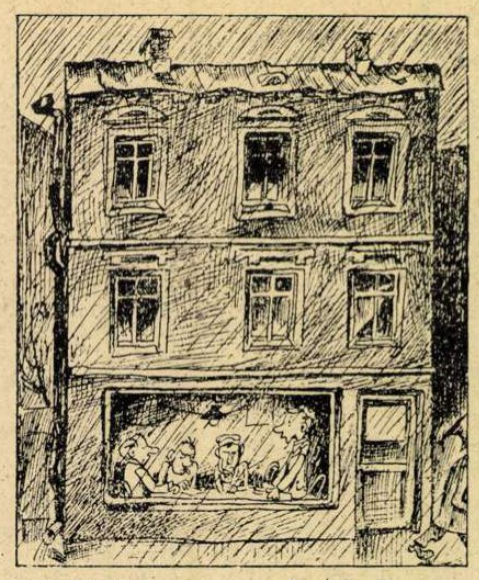

A házbiztosi tanács ősszel elhatározta, hogy komolyan foglalkozik a tatarozási munkálatokkal.

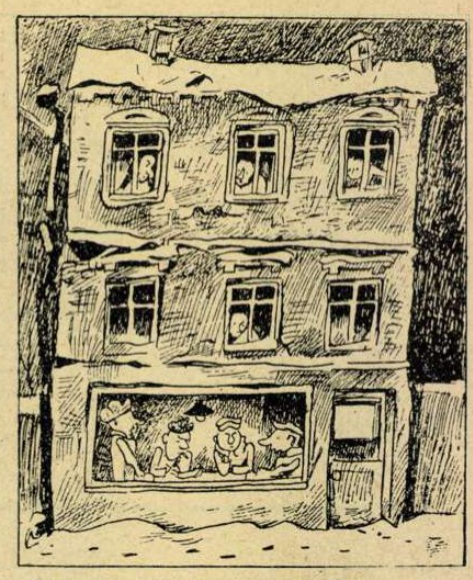

Télen már bizonyos haladás volt tapasztalható.

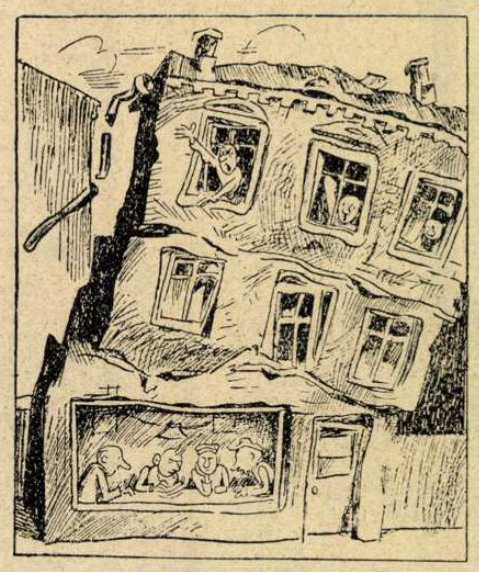

Tavasszal erősebb lökés segített a tatarozásban...

(A moszkvai «Krokodil» képsorozata.)

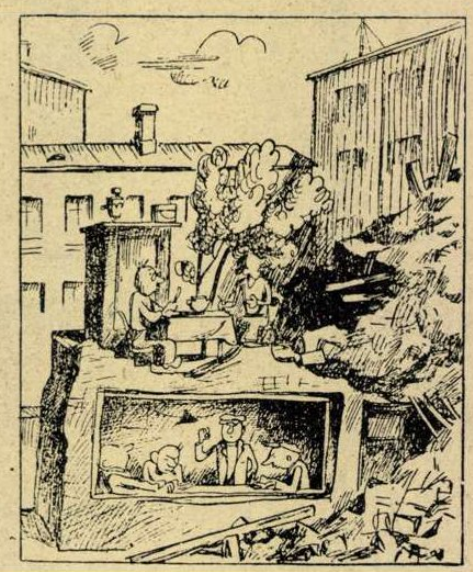

Nyáron a házjavítási munkálatok megbeszélése rendületlenül tovább folyik...

«A mama?»
«Elment.»
«És a papa?»
«Ő is elbujt!...»
(Die Koralle.)

A nemeslelkű John Bull

— Minek ez neki? Úgyis olyan rossz színben van, még elrontaná a gyomrát!

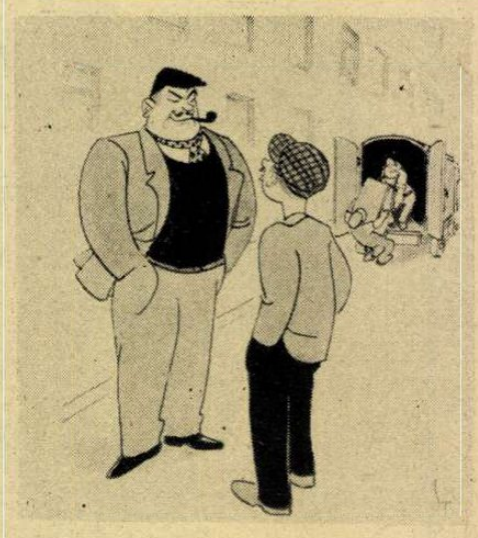

«Na Max, látom, egy bútorszállító kocsi áll a kaputok előtt.»
«Igen, a háziuram felmondott.»
«Ahá, — és most költözködsz, úgy-e?»
«Én? Ugyan! Ő költözik.»
(Stamm.)

FOTŌ
RÁDIŌ
GRAMOFON

osztályaink felkészültsége, teljesítménye a legnagyobb igényeket is kielégíti.

•

FÉNYKÉPEZŐGÉPEKBEN ÓRIÁSI VÁLASZTÉK

A legolcsóbb box-gépektől a legmodernebb készülékekig. (Leica, Zeiss, Contax, stb.) Fényképészeti cikkek, tartozékok, anyagok stb.

CONTAX-LEICA SERVICE

Nagykovácsy
BUDAI FIÓKÜZLETE
XI., Horthy Miklós-út 39. sz.

A GALL KAKAS

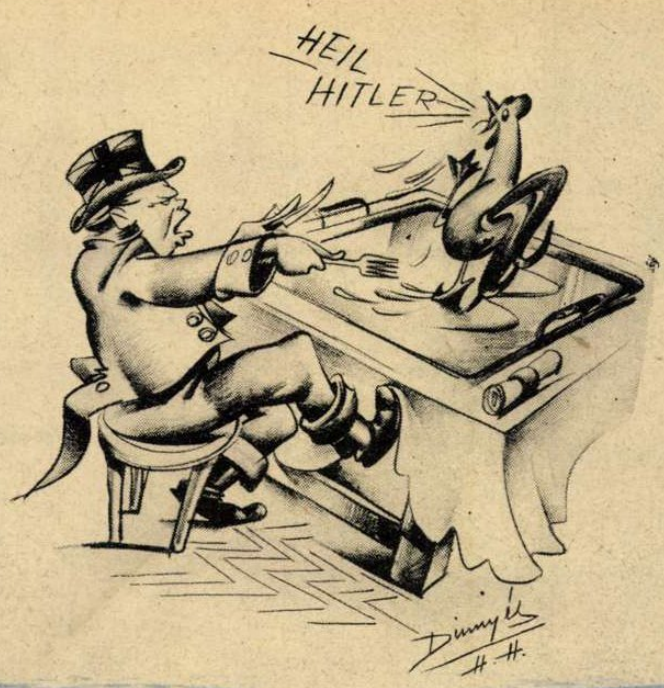

A BRIT OROSZLÁN SOLLUMNÁL

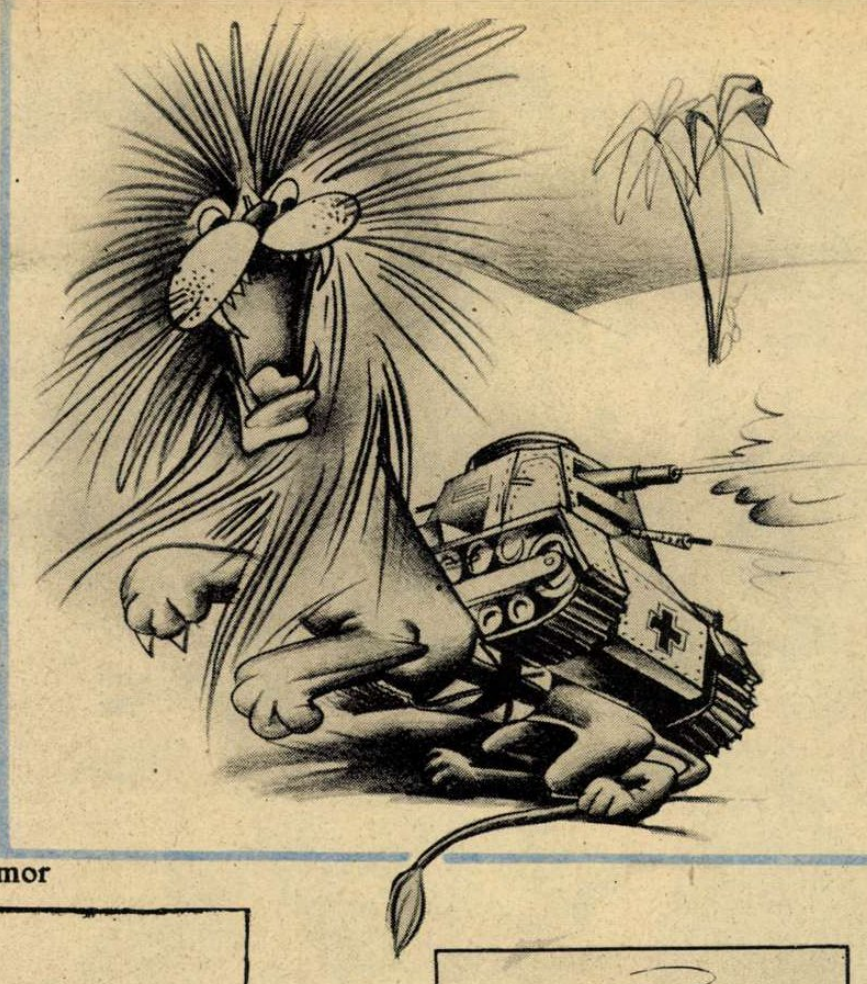

Sovány vigasz

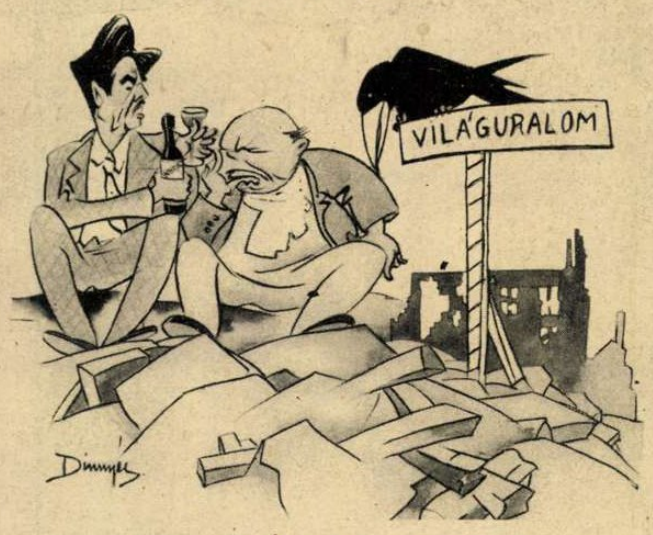

Eden: Gondold meg és igyál,
Örökké a világ sem áll!

Török humor

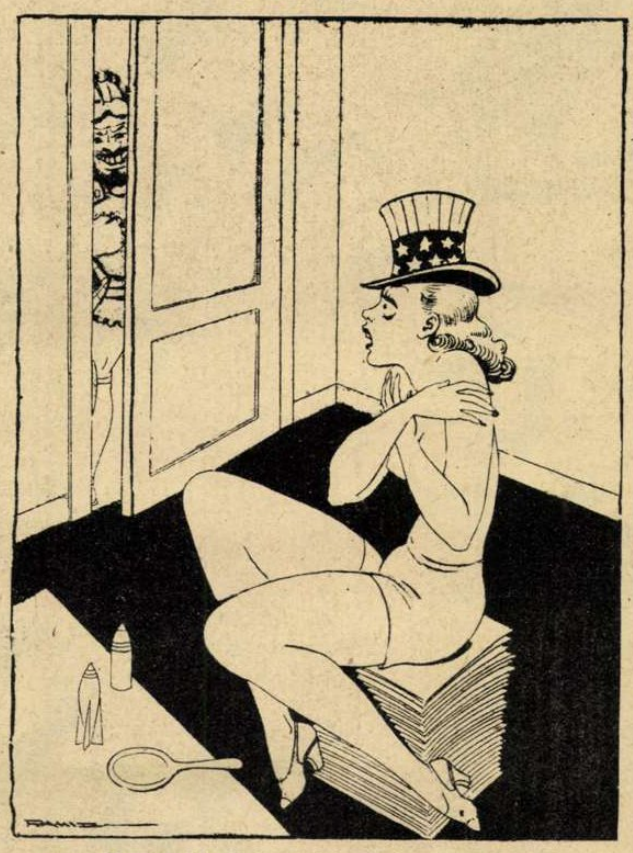

Mars: (A háború istene) Szabad belépnem?

Miss Amerika: Az istenszerelmére még ne! Nem vagyok még készen!...

(«Krakatür», Istanbul.)

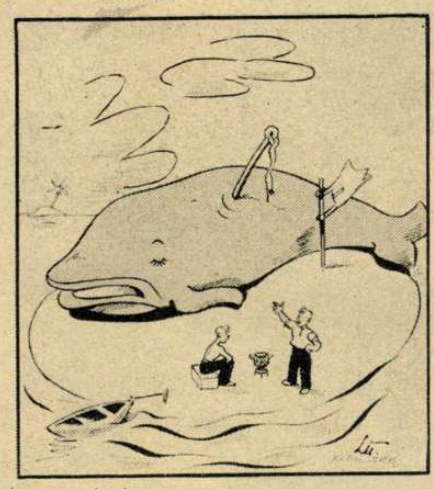

A pesszimista:
«És mi lesz velünk, ha ezt is megettük.»
(Die Woche.)

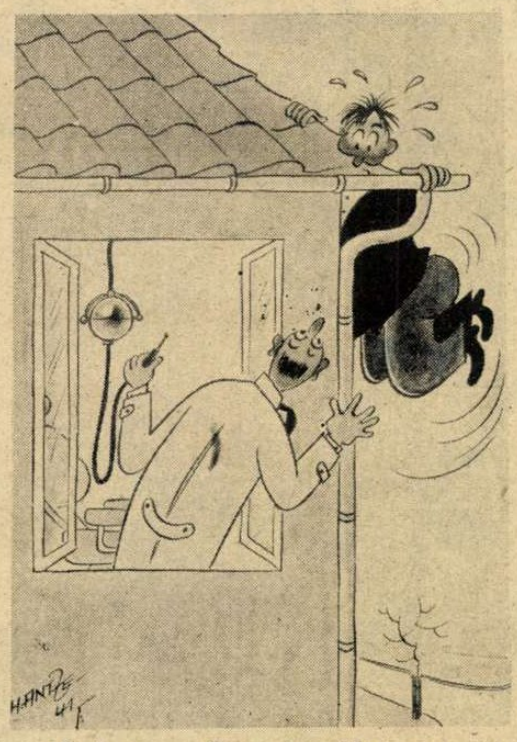

«Egész nyugodtan visszajöhet, — nem fog fájni.»

(Die Koralle.)

CONTINENTAL

író-,
könyvelő-,
összeadógépek
magyarországi
vezérképviselete:

GOŸ ÉS KOVALSZKY RT.
Budapest, V. Nádor-u. 11.
Tel: 114-530, 124-580, 126-933

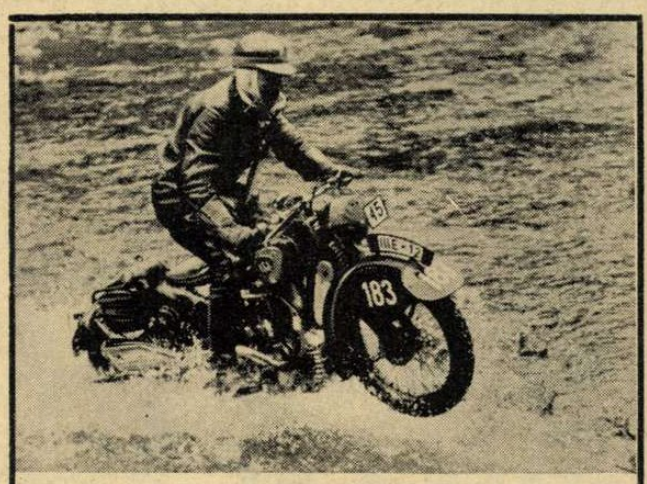

N. S. U.
MINDEN ÚTON!
LEGYEN AZ BETON VAGY KÖVES, — A LEGNEHEZEBB TEREPEN IS, — BIZTOS AZ ÚTJA, — HA MOTORKERÉKPÁRJA N. S. U.
N. S. U. VEZÉRKÉPVISELET:
DŐRY ÉS KOVÁTS K.F.T.
BUDAPEST, VI., ARADI-U. 44.
TELEFON: 121-944.

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 137—103. — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. II. emelet. Telefon: 144—400. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fill. Kéziratok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja.

Nyomatott a Stádium R.-T. offset-körforgógépén, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

A HÉT TÉRKÉPE: OROSZORSZÁG NYUGATI HATÁRA